اولین و یگانه روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.Madandaily.com

شنبه • ۲۸ خرداد ۱۴۰۱ • ۱۸ ذی‌القعده ۱۴۴۳ • ۱۸ ژوئن ۲۰۲۲ • سال پنجم • شماره ۸۶۰ • ۸صفحه • قیمت ۳۰۰۰ تومان

فرسودگی ناوگان معدنی تهدیدی برای بهره‌وری

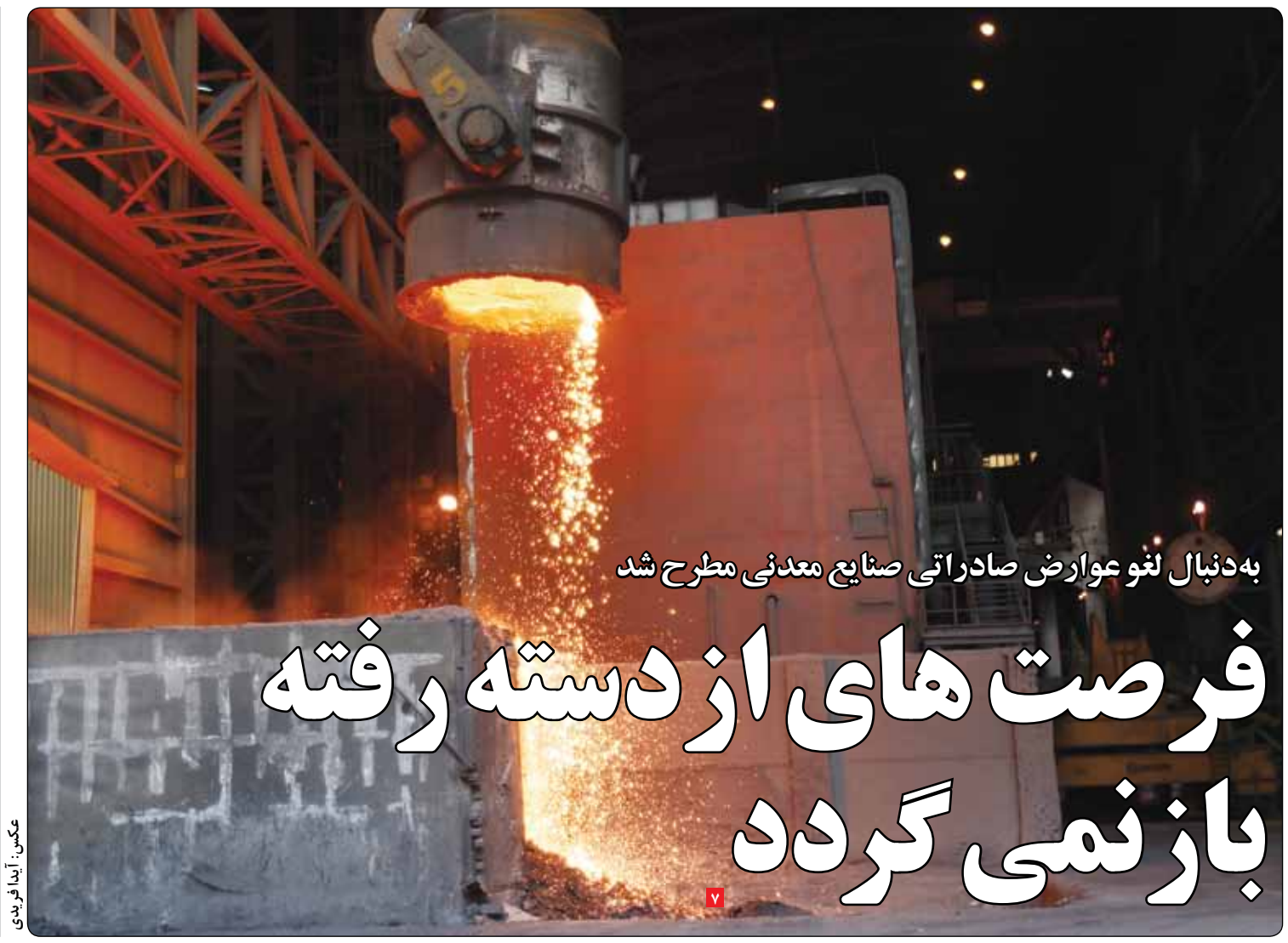
دبیر انجمن تولیدکنندگان و واردکنندگان ماشین‌آلات سنگین معدنی گفت: عمر مفید ماشین‌آلات معدنی معمولا کمتر از ۱۰ سال است اما در کشور ما عمر این ماشین‌آلات به ۱۸ سال می‌رسد که با توجه به ایجاد مشکلاتی برای معدنکاران هم در مصرف سوخت و هم در کاهش بهره‌وری معادن، ضروری است نسبت تامین ماشین‌آلات نو هم از داخل و هم از واردات اقدام شود.

۳

فولاد هرمزگان بر بام فوتبال ساحلی کارگری جهان

۵

به‌دنبال لغو عوارض صادراتی صنایع معدنی مطرح شد

فرصت‌های از دسته رفته بازنمی‌گردد

۷

عکس: آیدا فریدی

تیترهای روز

نباید در انزوا بمانیم

آیا در شرایط فعلی جذب سرمایه‌گذار خارجی ممکن است؟ در بدو امر به‌نظر می‌رسد پاسخ این پرسش منفی است، زیرا باتوجه به تحریم‌های گسترده علیه اقتصاد کشور چنین اقدامی عملا غیرممکن شده است.

اما چندان هم نباید بدبین بود، زیرا گزارش‌های رسمی حاکی از آن است که در سال گذشته سرمایه‌گذاری خارجی در بخش صنعت، معدن و تجارت ۵۲ درصد رشد داشت و به بیش از ۳.۷ میلیارد دلار رسید.

برپایه جداول آماری منتشرشده وزارت صنعت، معدن و تجارت، در ۱۲ ماه سال گذشته ۱۵۴ مورد سرمایه‌گذاری خارجی با حجم ۳ میلیارد و ۷۵۸ میلیون دلار در بخش‌های صنعت، معدن و تجارت کشور مصوب شده است. هرچند این میزان سرمایه‌گذاری خارجی در مقایسه با سال ۹۹ از نظر تعداد افت ۲.۵ درصدی نشان می‌دهد اما گویای آن است که مشکلات و چالش‌های مبتلابه بخش معدن نتوانسته راه را بر این فرصت‌ها ببندد.

حضور شرکت‌های بین‌المللی معدنی در کشور مربوط به دیروز و امروز نیست. این جریان در دوره رضاشاه از زمانی آغاز شد که تعدادی از شرکت‌های آلمانی در تولید مس و سرب -برای تامین مواد اولیه صنایع تسلیحات نظامی ایران- فعال شدند.

۳

دولت ترمز صنعت فولاد را کشید

۴

سرمقاله

اقتصاد برشانه معدن ایستاده است

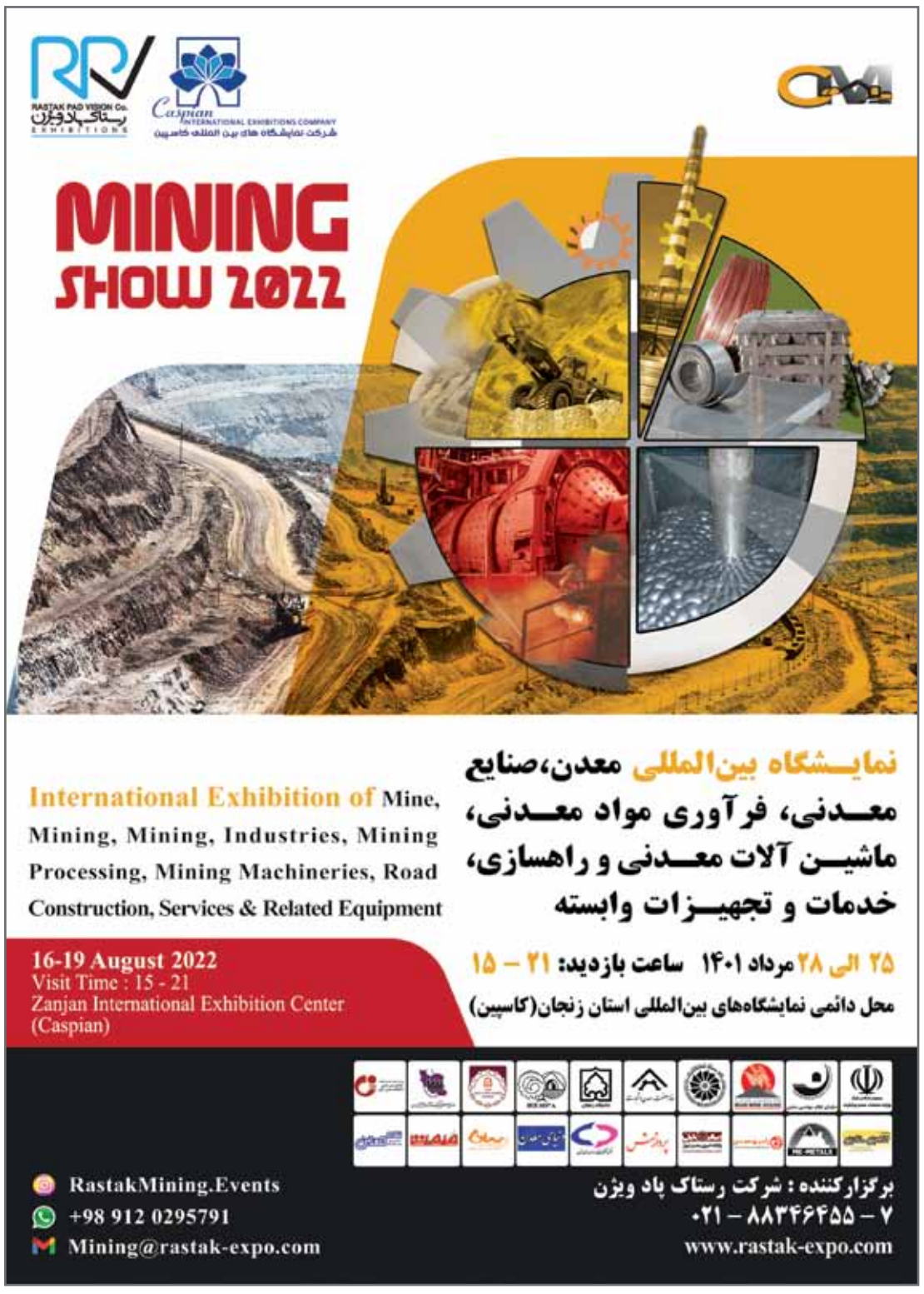

نادعلی اسماعیلی
فعال حوزه معدن

اکتشاف مبنای کار معدن است و بی‌توجهی به این بخش ـ به‌ویژه اکتشافات عمیق ـ و فقدان سرمایه‌گذاری در این بخش، معضل اصلی معادن استان‌ها است و در حال حاضر بیشتر فعالیت‌های اکتشافی در مقیاس بسیار کوچک، با سرمایه‌های اندک و صرف هزینه مختصر انجام می‌شود. اکتشاف، نیازمند ماده معدنی است. بنابراین بعید نیست که در برخی استان‌ها ـ که تخمین زده می‌شود فاقد مواد معدنی به‌ویژه ذخایر فلزی است یا اقلیم سختی دارد ـ عملیات اکتشافی انجام نشود. بنابراین به‌طورقطع روی استان‌ها سرمایه‌گذاری کافی نشده است، اما در استان‌های معدنی مثل کرمان سرمایه‌گذاری زیادی انجام گرفته است و به‌تازگی هم شاهد هستیم باتوجه به ظرفیت خوبی که در استان سیستان و بلوچستان پیدا شده، سرمایه‌گذاری بسیارخوبی در این استان انجام شده است که الحق والانصاف درست است و جواب هم داده است.به‌طورقطع هرکس که می‌خواهد وارد حوزه معدن شود، باید ریسک بالای این حوزه را بپذیرد، اگر ظرفیت خوبی وجود داشته باشد، زود به‌نتیجه می‌رسد، اما اگر محاسبات درست نباشد یا منابع خوبی کشف نشود، تنها هزینه‌های سنگین کار روی دست سرمایه‌گذار باقی می‌ماند. اکتشاف، فعالیتی دشوار و زمانبر است و ممکن است نتیجه تمام زحمات و حاصل هزینه‌های سنگین آن، مثبت باشد یا منفی.

ادامه در صفحه ۲

روزگار معدن

اخبار

۲ شنبه
۲۸ خرداد ۱۴۰۱
۱۸ ذی‌القعده ۱۴۴۳
۱۸ ژوئن ۲۰۲۲
سال پنجم ● شماره ۸۶۰

سرمقاله

اقتصاد برشانه معدن ایستاده است

ادامه از صفحه اول

البته از منظر کلان مثبت یا منفی بودن نتیجه فعالیت‌های اکتشافی هردو به‌نفع کشور است. اگر نتیجه مثبت باشد، آن محدوده تبدیل به معدن می‌شود و بستر مناسبی برای ایجاد اشتغال، توسعه و محرومیت زدایی و اگر منفی باشد، نقشه ظرفیت‌های معدنی کشور تکمیل می‌شود. معدنکارانی که این روزها فعالیت می‌کنند، این ریسک را پذیرفته‌اند. این جماعت به‌جای اینکه در بخش‌هایی سرمایه‌گذاری کنند که توجیه اقتصادی داشته باشد، آن را به بخش معدن می‌آورند، اما در عوض به‌جای تقدیر و تشویق، با انواع و اقسام تهمت‌ها روبه‌رو می‌شوند که اسرافکار یا رانت‌خوار یا در یک کلمه غارتگر هستند. این معدنکاران یا عاشق هستند یا دیوانه که همه سرمایه خود را در بیابان می‌ریزند و خرج می‌کنند و همان‌طور که گفته شد پای سوخت سرمایه خود هم می‌ایستند. امیدواریم مسئولان بخش دولتی از چنین افرادی حمایت کنند و فعالیت آنها را غنیمت شمارند تا بتوان معادن و منابع کشور را شناخت و عملیات معدنکاری را به چهارگوشه کشور گسترش داد، زیرا اقتصاد امروز کشور بر شانه معدن ایستاده است. عملیات پی‌جویی و اکتشاف معدن بر عهده سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور است. دولت از طریق ایمیدرو هر ساله بودجه‌ای را برای فعالیت‌های اکتشافی در اختیار این سازمان قرار می‌دهد، اما اعتبارات این سازمان بسیار اندک و ناچیز است و ده‌ها سال است که ثابت و بی‌تغییر مانده و براساس برنامه‌های کاری ۶۰ سال قبل این سازمان برآورد می‌شود، بنابراین اگر دولت خود را کنار بکشد و به فعالیت علاقه‌مندان و عاشقان این حرفه بها بدهد و از آنها حمایت کند، خودشان سرمایه را می‌آورند و بعد از اکتشاف، تولید را هم آغاز می‌کنند و ادامه می‌دهند. در حال حاضر، باوجود مشکلات فراوان، باز هم فعالیت معدنکاری بخش خصوصی، حتی در بخش اکتشافات بسیار قابل توجه است. به‌اعتقاد من، باید در این زمینه فرهنگ‌سازی انجام شود و در صداوسیما و رسانه‌های جمعی از فعالان این بخش تجلیل کنند تا افراد تشویق به حضور شوند. اگر زیرمجموعه‌های معدنی دولت به‌جای هر کار دیگر تلاش کنند، در این زمینه فرهنگ‌سازی انجام گیرد، کسانی را که در این مسیر پا پیش می‌گذارند، مورد حمایت قرار دهند و مزاحمت‌ها و ممانعت‌ها را از سر راهشان بردارند، سرمایه بیشتری به بخش معدن جذب می‌شود و هم دولت منتفع می‌شود و هم کشور. باتوجه به اینکه نرخ مواد معدنی فلزی در کشور بالا رفته است، مردم، بخش خصوصی و تشکل‌های معدنی علاقه‌مند به سرمایه‌گذاری در این حوزه هستند. تنها کاری که دولت باید انجام بدهد، حذف موانع و مشکلات دست‌وپاگیر و دستورالعمل و بخشنامه‌های زمانبر است، در این صورت بخش معدن و اکتشاف از این اقدام سود بیشتری خواهد کرد. امیدواریم دولت توجه ویژه‌ای به بخش معدن داشته باشد و آن را مورد حمایت قرار دهد تا مردم وارد عرصه اکتشاف شوند. باید مزاحمت‌هایی را که برای فعالان این حوزه ایجاد می‌شود، حذف کنند یا به‌حداقل برسانند. علاوه بر این، باید کسانی که همواره شعار می‌دهند، دیگر به معدنکاران تهمت غارتگری نزنند، چرا که امروزه بخش عمده‌ای از بار اقتصادی کشور بر دوش آنها قرار دارد.

خبر

مالیات از تراکنش‌های بانکی نیاز به اصلاح دارد

رئیس اتحادیه صنف فروشندگان آهن و فولاد تهران گفت: موضوع مالیات از تراکنش‌های بانکی واحدهای صنفی و تبصره ماده ۱۰۰ باید با اجماع نظر اعضای اتحادیه اصلاح و بازنگری شود که این مهم با پیگیری اعضا ممکن خواهد شد. حمیدرضا رستگاردر واکنش به تبصره ماده ۱۰۰ و مالیات از تراکنش‌های بانکی به فولادبان افزود: موضوع تبصره ماده ۱۰۰ و مالیات از تراکنش‌های مالی و تکالیف مالیاتی از موارد مهمی است که اعضای اتحادیه صنفی آهن فروشان کشور باید به آن توجه داشته باشند. وی ادامه داد: بازار نمی‌تواند متوقف شود و اعضای اتحادیه صنفی آهن فروشان و کسبه چاره‌ای جز کار کردن ندارند و با تعطیلی واحدهای صنفی کار متوقف نخواهد شد و قطعا نظرات اصناف با مذاکره و اجماع نظرجمعی اعضای اتحادیه قابل دستیابی است. این مقام صنفی تصریح کرد: نباید اشتباه راهبردی داشت و چاره کار پیگیری و پافشاری برموضوع تا زمان دستیابی به هدف مورد نظر است و قطعا دست خدا با جماعت است و کار جمعی می‌تواند موفقیت بیشتری داشته باشد. رستگار ابراز امیدواری کرد: تبصره ماده ۱۰۰ و مالیات از تراکنش‌های بانکی با برپایی نشست جمعی بین اعضای اتحادیه بررسی شود و در یک اجماع کلی تصمیم نهایی به سازمان مالیاتی انتقال داده شود.

۵ عامل بدمصرفی سیمانی ها

بر اساس مستندات پژوهشی صنایع سیمانی در ایران فرصت صرفه‌جویی در مصرف و افزایش بهره‌وری ۳۰ درصدی انرژی را در خود دارد.

به گزارش مهر، بر اساس پژوهش‌های انجام شده توسط یک تیم دانشگاهی، تولید سیمان در ایران به دلیل مشکلاتی نظیر «نامناسب بودن محل استقرار کارخانه‌ها»، «متعادل نبودن ارتفاع دودکش‌های خروجی با توجه به شرایط جوی و اقلیمی منطقه»، «مستهلک بودن تکنولوژی بیشتر واحدهای سیمان که موجب نشر بیش از حد ذرات به محیط می‌شود»، «مصرف سوخت‌های سنگین حاوی درصد گوگرد بیش از حد مجاز» و «مستهلک بودن فناوری و نبود معیار مصرف انرژی»، از لحاظ مصرف برق در رتبه نامناسبی قرار دارد.

در تمام نقاط دنیا، انرژی ماده گرانی در تولید این کالای معدنی محسوب می‌شود. تجربه کشورهای پیشرو در تولید سیمان و اتخاذ راه‌های جدید برای صرفه جویی در مصرف انرژی کارخانجات تولیدی این کالا، مصداقی بر این مدعاست. براساس آمارهای موجود که چندی قبل نیز در «همایش مصرف انرژی در سیمان» عنوان شد، میزان مصرف انرژی حرارتی در کارخانجات سیمان ایران تقریباً معادل ۸۵۰ کیلوکالری به ازای تولید هر تن سیمان است. این مسئله در حالیست که متوسط پرمصرف‌ترین شرکت‌های سیمان در دنیا کمتر از ۶۵۰ کیلوکالری را برای تولید هر تن سیمان به کار می‌گیرند. به معنای دیگر انرژی مورد نیاز برای تولید هر تن سیمان در ایران ۳۰ درصد بیش از میانگین جهانی است. که از این طریق می‌توان زمینه بهینه‌سازی را فراهم کرد.

▣ راهکارهای ارتقای بهره‌وری در کارخانه‌های سیمان

بر مبنای پژوهش‌های انجام شده، نظیر برنامه‌ریزی تعمیرات موتورهای برق، نوشتن شمار قطع و وصل موتورهای برق فشار قوی و تحلیل آن در مقایسه با وضع مجاز، بررسی فاصله دو راه‌اندازی، بررسی کلاس عایقی موتورهای برق، غبار زدایی موتورهای برق فشار قوی و سیستم خنک‌کننده آن، آزمایش مدار رله‌های حفاظتی، تغییر سیستم آسیاب از مدار بسته به مدار باز و حذف جداکننده برای بهبود بازده و کاهش مصرف برق آسیاب، افزایش بازده سنگ شکن‌ها، بازسازی سیستم‌های آبشاری به منظور مهار سرعت الکتروموتورهای بزرگ به ویژه موتورهای حلقه سایشی، کاربرد سیستم هرتسگردان (مبدل فرکانسی) به منظور مهار سرعت موتورهای فشار قوی به جای کاربرد سیستم دی سی مهار و شارژ مناسب آسیاب‌های سیمان از مهم‌ترین راهکارهای کاهش مصرف برق صنایع سیمان به حساب می‌آید.

مدیر مجتمع مس سونگون:

مس سونگون در تولید رکورد زد

عکس: آیدا فریدی

گروه معدن

ایران جزو ۱۰ کشور برتر دارنده ذخایر مس جهان به شمار می‌آید و از آنجایی که این فلز نقش کاربردی در سایر صنایع ایفا می‌کند و نرخ آن روند رو به رشدی داشته است، بنابراین لازم است بهره‌برداری از ذخایر معدنی و اجرای طرح‌های توسعه، بیش از پیش در دستور کار فعالان صنعت مس قرار بگیرد. مجتمع مس سونگون به عنوان یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان کنسانتره مس کشور، همواره نگاه ویژه‌ای به اجرای پروژه‌های توسعه داشته که این مهم پس از سفر استانی رئیس‌جمهوری به آذربایجان شرقی و بازدید از مجتمع مس سونگون، اهمیت بیشتری پیدا کرده است. در این رابطه فلزات آنلاین با جهانگیر رضوی، مدیر مجتمع مس سونگون به گفت‌وگو داشته است که در ادامه می‌خوانید.

◉ در خصوص عملکرد مجتمع مس سونگون در سال ۱۴۰۰ و همچنین برنامه‌های این مجتمع در امسال توضیحاتی بفرمایید.

در سال ۱۴۰۰، تولید ۳۱۷ هزار و ۳۶۶ تن کنسانتره مس در مجتمع مس سونگون برنامه‌ریزی شده بود که با تلاش پرسنل زحمتکش، رکورد تازه‌ای را با تولید ۳۲۵ هزار و ۹۲۱ تن ثبت کردیم که ۳ درصد بالاتر از برنامه پیش‌بینی شده بوده است. ضمن اینکه ظرفیت اسمی تولید دو کارخانه تغلیظ مجتمع مس سونگون، ۳۰۰ هزار تن در سال است که حتی بیشتر از ظرفیت اسمی کارخانه، تولید صورت گرفته که مصداق بارز جهش تولید در مجتمع مس سونگون بوده است.

◉ با توجه به اهمیت اکتشاف و تاکید مدیرعامل جدید شرکت ملی صنایع مس ایران، چه تمهیداتی را در این زمینه اندیشیده‌اید؟

اکتشافات معدنی جزو مهم‌ترین پیشران اقتصاد کشور به شمار می‌آید و تاکید مدیرعامل جدید شرکت ملی مس از نظر علمی، بسیار هوشمندانه بوده است و ما در عملیاتی کردن این سیاست اجرایی جدی هستیم. همان طور که در کشورهای پیشتاز تولید مواد معدنی مانند امریکا، کانادا و استرالیا، بخش معدن و صنایع معدنی در کنار کشاورزی، مهم‌ترین پیشران اقتصادی کشور محسوب می‌شود و سهم غیرقابل انکاری در طرح‌ریزی‌های اقتصادی و صنعتی ایفا می‌کند. علاوه‌براین سه کشور، در بسیاری از کشورهای مطرح معدنی دیگر دنیا نیز بخش معدن، سهم قابل توجهی در تولید ناخالص داخلی به عنوان شاخصی اساسی در تعیین میزان تولید و درآمد ملی کشور به خود اختصاص داده است. ناگفته پیدا است که این مهم، نیاز بیش از پیش به برنامه‌ریزی در بخش اکتشاف مواد معدنی به عنوان نخستین و مهم‌ترین حلقه در زنجیره ارزش مواد معدنی و فلزی را طلب می‌کند؛ چراکه در یک نگاه کلی، کشف یک ذخیره معدنی سرمایه و محرک بالقوه اقتصادی محسوب می‌شود. افزایش سرمایه‌گذاری در امر اکتشاف و تولید مواد معدنی به صورت مستقیم بر صنایع وابسته، تنها با اطمینان از در اختیار داشتن مواد اولیه امکان برنامه‌ریزی و اجرای طرح‌های توسعه‌ای را خواهد داد. آمارهای جهانی حاکی از آن است که روند سرمایه‌گذاری برای اکتشاف ذخایر معدنی در اغلب کشورهای پیشرو این بخش طی چند دهه گذشته همواره صعودی بوده و بخش اکتشاف در تدوین برنامه‌های حوزه معدن و صنایع معدنی این کشورها از اهمیت بسزایی برخوردار است. ما در مجتمع مس سونگون هدف‌گذاری‌های انجام شده در اکتشاف را برنامه‌ریزی کرده‌ایم و درحال‌حاضر طبق برنامه پیش می‌رویم. خوشبختانه نتایج خوب و امیدوارکننده‌ای در حوزه ذخایر معدنی به‌دست آمده است.

◉ با توجه به بازدید اخیر رئیس‌جمهوری از این مجتمع، استراتژی شما در خصوص اشتغال‌زایی و به کارگیری از نیروهای انسانی متخصص چیست؟

در حقیقت حضور رئیس‌جمهوری محترم در مجتمع مس سونگون در آغاز برنامه‌های سفر استانی هیات دولت به استان آذربایجان شرقی، برای ما و همکاران بسیار ارزشمند بود. مدیرعامل شرکت ملی صنایع مس ایران استراتژی‌های کلان توسعه‌ای مجتمع مس سونگون را برای رئیس‌جمهوری و وزیر محترم صمت بیان کردند که این رهنمودها، چراغ راه ما خواهد بود. ضمن این بازدید ارزشمند، رئیس‌جمهوری در جمع کارکنان و کارگران فعال خطوط تولید و معدن‌کاری حضور پیدا کردند و مسائل نیروی انسانی از طریق نماینده کارگران مطرح شد. نیروی انسانی در مجتمع مس سونگون محور توسعه و تولید است و ما در حفظ و ایجاد اشتغال برای نیروهای کاری فعال مصمم هستیم و در همین راستا با اجرای طرح‌های توسعه فازهای ۳ و ۴ تغلیظ و کارخانجات کاتد مس، ظرفیت‌های جدید قابل توجهی برای اشتغال جوانان منطقه و نخبگان دانشگاهی فراهم خواهیم کرد.

برگزاری آزمون جهت جذب نیروی انسانی و اجرای طرح جذب نخبگان کشور برای تامین نیروهای متخصص نیز جزو برنامه‌های جاری مجتمع مس سونگون بوده که در دستور کار قرار گرفته است.

◉ مجتمع مس سونگون با چه چالش‌هایی در زمینه تولید کنسانتره مس طی سالیان اخیر مواجه بوده است؟

مشکل دامپ باطله معدن، محل سنگ‌شکن فاز ۳ و ۴ تغلیظ، سد باطله شماره ۲ و قطعی برق از جمله معضلات موجود هستند که تولید مجتمع مس سونگون را تحت تاثیر قرار داده است.

برای حل این مسائل و اخذ مجوزهای قانونی لازم، چندین نشست با حضور استاندار محترم و سختکوش استان و مدیرعامل و معاونان شرکت ملی صنایع مس ایران و همچنین مدیران کل سازمان صمت، منابع طبیعی و محیط‌زیست استان تشکیل شده که قول‌های مساعدی در خصوص رفع این موانع داده شده است. امیدوار هستیم حضور رئیس‌جمهوری محترم، نقطه عطفی برای مجتمع مس سونگون در رفع موانع و شروع جدی طرح‌های توسعه آن باشد؛ چراکه ما به این مسیر توسعه باور کامل داریم.

◉ انتظار شما از مسئولان در خصوص حمایت از تولید چیست؟

توسعه بدون همراهی تمام ارکان حاکمیتی ممکن نیست. قوانین دست و پاگیر فراوانی در بخش تولید وجود دارد و گره‌های محکمی در مسیر توسعه ایجاد کرده است.

باز شدن این گره‌ها با همکاری و شجاعت تصمیم‌گیری مدیران ذی‌ربط میسر خواهد شد. انتظار داریم مسئولان استانی و کشوری همکاری‌های لازم در خصوص رفع مشکلات و چالش‌های پیش روی مجتمع مس سونگون از جمله تحویل فضا و زمین کافی از سوی منابع طبیعی برای دامپ باطله معدن و تاییدیه سازمان صمت و منابع طبیعی برای محل اجرای سنگ‌شکن فازهای ۳ و ۴ و سد باطله را داشته باشند.

این موضوعات مهم برای توسعه مجتمع مس سونگون نیازمند دستور فوری است که در زمان مقرر انجام شود تا اجرای پروژه‌های توسعه مجموعه به تاخیر نیفتد.

◉ تا چه اندازه به بومی‌سازی تجهیزات و ماشین‌آلات مورد استفاده در خط تولید مجتمع مس سونگون توجه شده است؟

مجتمع مس سونگون از جمله پیشگامان بومی‌سازی در کشور به شمار می‌آید و اجرای این مهم را از سال ۱۳۹۱ آغاز کرده است. این مجتمع در طول ۱۰ سال، تعداد هشت هزار و ۵۹۳ مورد درخواست ساخت برای شرکت خدمات بازرگانی صادر کرده که تا کنون هفت هزار و ۱۵۴ قطعه از محل ساخت داخل تامین و بهره‌برداری شده است. این حجم از فعالیت، یک کارنامه درخشان در فضای تحریم بین‌المللی محسوب می‌شود. همچنین در سال ۱۴۰۰، مجتمع مس سونگون تعداد ۸۱۸ مورد برای ساخت داخل صادر کرده است که در همین سال، تعداد یک هزار و دو مورد کالای ساخت از سوی بازرگانی در کارگاه‌های تامین‌کنندگان و شرکت‌های صنعتی و دانش‌بنیان ساخته شده و برای انبار و خطوط تولید تحویل شده که افزایش میزان تحویل، حاکی از تکمیل ساخت درخواست‌های معوقه سال‌های قبل است.

◉ مجتمع مس سونگون چه اقداماتی را در راستای ایفای مسئولیت‌های اجتماعی در منطقه انجام داده است؟

در زمینه مسئولیت‌های اجتماعی اقداماتی مانند تامین مالی بزرگراه خواجه - ورزقان، بهسازی راه‌های روستایی، برگزاری اردوهای جهادی، تامین جهیزیه برای نوعروسان نیازمند، برگزاری مراسم‌های مذهبی و فرهنگی، کمک به دانشگاه علوم پزشکی در راستای مقابله با ویروس کرونا و توزیع بسته‌های معیشتی تحت عنوان کمک‌های مومنانه جزو برنامه‌هایی بوده که مجتمع مس سونگون انجام داده است.

◉ مجتمع مس سونگون چه طرح‌های توسعه‌ای را در دست اقدام دارد؟

تمام تلاش مجموعه مس سونگون بر اجرای طرح‌های توسعه است. احداث فازهای ۳ و ۴ تغلیظ، احداث کارخانجات کاتد (ذوب، پالایش، فلوتاسیون سرباره و اکسیژن) جزو طرح‌های توسعه مهم مجموعه است. در کنار این پروژه‌ها، طرح‌هایی در حوزه انتقال خطوط آب، برق و احداث نیروگاه را در دستور کار داریم.

طرح‌های زیست‌محیطی، سد باطله، جنگل‌کاری و پروژه‌های مسئولیت‌های اجتماعی از جمله کمپ ورزشی، جزو طرح‌های در اولویت توسعه مجتمع مس سونگون است. همچنین طبق دستور و استراتژی مدیرعامل شرکت ملی صنایع مس ایران، تکمیل زنجیره تولید در مجتمع مس سونگون با تولید یک میلیون تن کنسانتره و ۴۰۰ هزار تن کاتد را در برنامه و چشم‌انداز طراحی کرده‌ایم و تحقق آن را به جد در افق توسعه مد نظر خواهیم داشت.

تکرار فاجعه متروپل با مصالح ساختمانی بازیافتی

در سال‌های اخیر واژه جدیدی به نام «مصالح بازیافتی» به ادبیات بخش معدن و صنایع معدنی کشور اضافه شده است.

واژه‌ای که دل مدیران دولتی و فعالان محیط زیستی را می‌رباید غافل از اینکه این دلدادگی ممکن است آواری روی سر افرادی باشد که از چنین مصالحی استفاده می‌کنند.

به گزارش بیرونیت، ایران با دارا بودن ۲ هزار و ۲۰۰ معدن شن و ماسه یکی از کشورهای دارای این ذخیره استراتژیک است که در صنعت ساخت‌وساز و فعالیت‌های عمرانی نقش بسزایی دارد.

در کنار این ذخایر، واحدهای تولیدی در چند سال اخیر به‌وجود آمده‌اند که کلوخه‌های ساختمانی را بازیافت کرده و ماده اولیه‌ای شبیه به شن و ماسه تولید کرده و در بازار به فروش می‌رسانند.

استفاده از این مصالح بازیافتی در بخش سازه‌ای ساختمان ممنوع است ولی بخاطر نبود اطلاع و سودجویی در بخش‌های اصلی ساختمان مورد استفاده قرار می‌گیرد.

مصالح بازیافتی عمدتا در زیرسازی‌ها و پیاده‌روها استفاده می‌شود که صرفا نقش پرکنندگی را دارند.

با این حال برخی افراد که در این صنعت فعال هستند محصول خود را بدون نظارت بر بازار مصرف به‌فروش رسانده و برخی افراد از آن به عنوان مواد اولیه بتن استفاده می‌کنند.

در چنین شرایطی اگر نهادهای نظارتی بر امر ساخت‌وساز از کنار این موضوع براحتی عبور کنند فجایعی چون متروپل دور از ذهن نخواهد بود.

از این رو نیاز است تا فعالان ساخت‌وساز نسبت به مصالح ساختمانی نظیر شن و ماسه حساسیت بیشتری به خرج داده و مانع از بکار گیری مصالح ساختمانی بازیافتی در ساخت‌وسازها و فعالیت‌های سازه محور عمرانی شوند.

بهتر است حساسیت و توجه بیشتری به شن و ماسه به‌عنوان پیشران صنعت عمران و ساختمان کشور صورت پذیرد.

ثبات نرخ سیمان با حفظ منافع تولیدکننده

یک کارشناس بازار سرمایه گفت: ثبات نرخ سیمان تا جایی که تولیدکننده با ادامه تولید و سود آوری همراه باشد معقول است وگرنه به تعطیلی تولید می‌انجامد.

به گزارش ایراسین، علی بیات منش در خصوص افزایش درخواست سیمان در بورس کالا اظهارکرد: افزایش نرخ با توجه به عواملی مانند نوسانات نرخ ارز، افزایش هزینه‌های تولید از جمله حقوق و دستمزد برای همه صنایع مورد انتظار است، البته برای صنایعی که یارانه دریافت می‌کنند و یا معافیت مالیاتی جدید دارند، شامل این بخش نمی‌شوند.

وی افزود: زنجیره افزایش نرخ و قیمت‌سازی فرآیندی مستمر است و نتیجه عوامل متعدد که تولیدکننده را ناگزیر به افزایش نرخ می‌کند.

این کارشناس بازار سرمایه با اشاره به اینکه اقتصاد به هم پیوسته و مرتبط است، بیان کرد: در تاثیر میزان بهای تمام شده برای افزایش نرخ باید نماینده انجمن سیمان نظر دهد و وزارت صمت هم به صورت منصفانه قضاوت کند.

بیات منش با بیان اینکه تورم در کشور ما تابع تصمیمات مدیران خاصی در سمت‌های خاص دولتی است که دلایل مختلفی مطرح می‌کنند، افزود: اما سرایت تورم به بخش‌های مختلف تابع تصمیم ایجاد تورم اولیه از جمله افزایش نرخ ارز یا افزایش هزینه‌های سربار و غیره است.

این کارشناس بازار سرمایه گفت: ثبات نرخ سیمان تا جایی که تولیدکننده با ادامه تولید و سود آوری همراه باشد معقول است وگرنه به تعطیلی تولید می‌انجامد.

بیات منش تصریح کرد: ثبات در اقتصاد و قیمت‌گذاری تابع تصمیمات کلان در بانک مرکزی و دولت است.

روزگار معدن

معدن

شنبه ۳
● ۲۸ خرداد ۱۴۰۱
● ۱۸ ذی‌القعده ۱۴۴۳
● ۱۸ ژوئن ۲۰۲۲
● سال پنجم ● شماره ۸۶۰

خبر

تعیین تکلیف ۵۳۲ معدن در خراسان رضوی تا پایان سال

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی گفت: در برنامه عملیاتی تدوین شده طی یک دوره چهار ساله خود را موظف کرده‌ایم که هیچ معدن فعالی در استان به دلیل مشکلات تعطیل نشود. همچنین تعهد کرده‌ایم در امسال ۵۳۲ معدن استان تعیین تکلیف شود زیرا فعال‌سازی معادن کمک‌حال اقتصاد کشور است. به گزارش ایسنا، امیررضا رجبی در دومین همایش تخصصی تلاشگران معدن و صنایع معدنی خراسان رضوی که در هتل پارس مشهد برگزار شد، اظهار کرد: خراسان رضوی در بخش معدن ظرفیت بالایی دارد که یکی از مهم‌ترین منابع این استان معدن سنگ آهن خواف است. این استان به لحاظ تعداد پروانه‌های بهره‌برداری معادن رتبه اول کشور را داراست. تاکنون بیش از ۱۰۱۵ پروانه بهره‌برداری معادن در استان صادر شده است. وی افزود: در حال حاضر بیش از ۲.۸ میلیارد تن ذخایر معدنی در استان وجود دارد که برداشت سالانه از این ذخایر ۵۵ میلیون تن است. همچنین هفت کارخانه سیمان در استان فعالیت دارد که ۱۰ درصد سیمان کشور را تولید می‌کند. رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی عنوان کرد: ارزش تولیدات سالانه بخش معدن در استان ۲۵ همت در سال است که سهم مناسبی از مجموع ارزش افزوده تولید شده در استان را شامل می‌شود. همچنین در حال حاضر ۶۱ گواهینامه کشف معتبر معادن در حال پیگیری و ۲۲۷ پروانه اکتشاف معتبر نیز در استان صادر شده است. وی ادامه داد: تاکنون ۹ پهنه اکتشافی در استان معرفی شده که کار اکتشاف آن به اتمام رسیده است. روی ۲ پهنه اکتشافی نیز در حال مطالعه هستیم و یک پهنه نیز در حال واگذاری برای مطالعات اکتشافی است. تشکیل پنجره واحد فعالیت‌های معدنی در خراسان رضوی منجر به برطرف شدن مشکلات مربوط به حوزه استعلامات شد.

برداشت واحدهای معدنی کاهش خواهد یافت

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی خاطرنشان کرد: مشکلاتی در راه‌اندازی معادن وجود دارد که یکی از آنها مسئله واردات ماشین‌آلات معدنی است. در این مورد از همکاران خود در وزارتخانه صنعت، معدن و تجارت درخواست کردیم متناسب با شرایط اقتصادی کشور دستورالعمل‌های مربوطه را بررسی کنند. همچنین در دستورالعمل جدید وزارتخانه میزان برداشت واحدهای معدنی کاهش خواهد یافت. رجبی ادامه داد: خراسان رضوی با وجود برخورداری از تعداد زیادی معدن فعال مشکلاتی از قبیل تامین زیرساخت‌هایی مانند آب و برق را دارد. البته تمهیداتی برای حل مشکل برق معادن صورت گرفته و برخی واحدهای معدنی با مشارکت وزارت نیرو به سمت ایجاد نیروگاه‌های بادی و خورشیدی حرکت کرده‌اند. همچنین برای تامین آب مورد نیاز معادن با موضوع استفاده از پساب شهرستان‌ها موافقت شده است. وی با اشاره به ماده ۲۴ قانون معادن تاکید کرد: از تعداد ۷۰۰ پروانه اکتشاف که در طول ۱۰ سال گذشته بلاتکلیف مانده بود، بیشتر این موارد مطابق ماده ۲۴ قانون معادن تعیین و تکلیف شد. در ادامه غلامرضا نازپرور، رئیس خانه معدن خراسان رضوی، ضمن ارائه گزارشی در خصوص فعالیت‌های صورت گرفته برای توسعه فعالیت‌های معدنی در استان اظهار کرد: طی ۱۴ ماه گذشته حدود ۱۳۳۸ استعلام در خصوص فعالیت‌های معدنی در خراسان رضوی پیگیری شده است. همچنین برخی پرونده‌ها در خانه معدن استان با برگزاری نشست‌های صمیمی در قالب گروه‌های تعاملی مطرح می‌شود. ضمن اینکه تعداد پرونده‌های ایجاد شده در این گروه‌ها ۸۵ مورد بوده که ۱۲ پرونده آن به نتیجه رسیده، با ۱۶ پرونده مخالفت شده و باقی پرونده‌ها نیز در دست پیگیری است. وی افزود: در کارگروه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید استان نیز ۴۱ مورد ارجاع پرونده داشتیم که ۱۹ مورد از آن در همین کارگروه به نتیجه رسید. همچنین تاکنون تعداد ۱۸ جلسه در شورای حل اختلاف مستقر در خانه معدن در خصوص پرونده‌های موجود برگزار شده است که تعداد پنج پرونده ختم به خیر شده است. رئیس خانه معدن خراسان رضوی عنوان کرد: در کارگروه HSEE بیش از ۱۰۰ معدن پرخطر استان جهت آموزش به خانه معدن معرفی شد. این معادن بر اساس درجه‌بندی پر ریسک، ریسک متوسط و کم‌ریسک در برنامه بازدید و آموزش قرار گرفت. نازپرور ادامه داد: همچنین در سال ۱۴۰۰ تعداد ۱۹ معدن توسط کارشناسان و مدرسان زبده بازدید و مخاطرات آن با توجه به نوع معدن بررسی شد. وی خاطرنشان کرد: خراسان رضوی دارای ۴۶ نوع ماده معدنی از مجموع ۶۷ نوع ماده شناسایی شده در کشور است. همچنین قطب تولید سنگ آهن کشور در سنگان خواف با ذخیره‌ای بالغ بر بیش از یک میلیارد تن در خراسان رضوی قرار دارد.

رئیس خانه معدن خراسان رضوی گفت: تاکنون حدود ۱۰۱۵ پروانه بهره‌برداری در استان صادر شده است. همچنین در حال حاضر تعداد ۵۳۳ معدن فعال شامل معادن آهن، سنگ، مس، کرومیت و تعداد ۴۸۳ معدن استان غیرفعال است.

در بررسی الزامات جذب سرمایه‌گذار خارجی به بخش معدن مطرح شد:

نباید در انزوا بمانیم

عکس: آیدا فریدی

گروه معدن

آیا در شرایط فعلی جذب سرمایه‌گذار خارجی ممکن است؟ در بدو امر به‌نظر می‌رسد پاسخ این پرسش منفی است، زیرا باتوجه به تحریم‌های گسترده علیه اقتصاد کشور چنین اقدامی عملا غیرممکن شده است.

اما چندان هم نباید بدبین بود، زیرا گزارش‌های رسمی حاکی از آن است که در سال گذشته سرمایه‌گذاری خارجی در بخش صنعت، معدن و تجارت ۵۲ درصد رشد داشت و به بیش از ۳.۷ میلیارد دلار رسید.

برپایه جداول آماری منتشرشده وزارت صنعت، معدن و تجارت، در ۱۲ ماه سال گذشته ۱۵۴ مورد سرمایه‌گذاری خارجی با حجم ۳ میلیارد و ۷۵۸ میلیون دلار در بخش‌های صنعت، معدن و تجارت کشور مصوب شده است. هرچند این میزان سرمایه‌گذاری خارجی در مقایسه با سال ۹۹ از نظر تعداد افت ۲.۵ درصدی نشان می‌دهد اما گویای آن است که مشکلات و چالش‌های مبتلابه بخش معدن نتوانسته راه را بر این فرصت‌ها ببندد.

تاریخچه سرمایه‌گذاری خارجی

حضور شرکت‌های بین‌المللی معدنی در کشور مربوط به دیروز و امروز نیست. این جریان در دوره رضاشاه از زمانی آغاز شد که تعدادی از شرکت‌های آلمانی در تولید مس و سرب -برای تامین مواد اولیه صنایع تسلیحات نظامی ایران- فعال شدند.

در دوره پهلوی دوم و همزمان با شروع روند صنعتی شدن ایران، شرکت‌های امریکایی، انگلیسی و ژاپنی در بعضی از معادن از جمله مس سرچشمه سرمایه‌گذاری کردند که فعالیت هیچ کدام به پایداری نرسید و با ملی شدن صنعت مس و پس از آن وقوع انقلاب اسلامی متوقف شد.

با پیروزی انقلاب و شروع جنگ تحمیلی، تا سال‌ها از حضور شرکت‌های خارجی در بخش معدن خبری نبود اما از اوایل دهه ۷۰ شمسی و با شروع دوران بازسازی و برنامه‌های پنج‌ساله توسعه موضوع سرمایه‌گذاری خارجی در بخش معدن، به‌ویژه اکتشاف موردتوجه قرار گرفت.

از آن پس تا سال ۱۳۸۸ و پیش از تحریم‌های بین‌المللی ۷ شرکت سرمایه‌گذار خارجی کوچک و بزرگ در پروژه‌های اکتشافی و معدنی کشور حضور فعال داشتند که هر یک به دلایل مختلف کشور را ترک کردند.

یکی از بزرگ‌ترین سرمایه‌گذاری‌ها در بخش معدن کشور حضور «ریوتینتو» در معدن طلای ساریگونی بود، اما این غول معدنی بریتانیایی- استرالیایی که در بسیاری از کشورهای معدنی جهان مانند استرالیا، بریتانیا، امریکا، اندونزی، زیمبابوه، کانادا و افریقای جنوبی فعالیت دارد پس از چندی به دلایلی نامشخص پروژه فوق را ترک کرد و سهام خود را به شرکت «ای‌ام‌سی» قزاقستان (شرکت تابع Eurasia Gold) واگذار کرد.

اهمیت و ضرورت جذب سرمایه‌گذار خارجی

مرتضی‌قلی اصانلو، استاد دانشکده مهندسی معدن دانشگاه امیرکبیر درباره ضرورت بسترسازی برای جذب سرمایه‌گذاران بین‌المللی به «روزگارمعدن» گفت: باید شرایط سیاسی و اقتصادی را به‌گونه‌ای فراهم کنیم که سرمایه‌گذار جذب کشور شود، زیرا در این شرایط فقط منابع مالی نیست که جذب کشور می‌شود، فناوری و نیروی متخصص و ماهر هم به همراهش خواهد آمد و مهم‌تر اینکه این سرمایه‌گذاران می‌توانند علاوه بر تولید محصولات صنعتی مرتبط با آن فلز و کانی، حتی در زمینه بازاریابی و فروش آن محصولات معدنی و صنعتی هم تاثیرگذار باشند.

وی معتقد است باید معدن را از این بن‌بست خارج کنیم زیرا ما جزئی از جامعه جهانی هستیم و نباید در انزوا بمانیم.

اصانلو اضافه کرد: باید شرایط اقتصادی، سیاسی و امنیتی را به‌گونه‌ای مهیا کنیم که سرمایه‌گذاران خارجی هم مشتاق شوند که در بخش معدن ایران فعالیت کنند.

در این صورت امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری‌شان به این حوزه می‌آید و امکاناتی فراهم خواهد شد که بخش معدن به شکوفایی برسد و کشور استفاده مطلوبی از منابع خود داشته باشد.

بخش معدن نیازمند تقویت است

حبیب‌الله ترشیزیان، رئیس نظام‌مهندسی معدن خراسان‌رضوی هم در این باره به «روزگارمعدن» گفت: ما هنوز در زمینه اکتشاف و حتی بهره‌برداری از معادن ضعف‌های فراوانی داریم و نیازمند آن هستیم که سرمایه‌گذار خارجی جذب کنیم.

وی معتقد است باید شرایط کشور را منطقی تحلیل و بررسی کنیم. ایران بیش از ۲۰ سال است که تحت شدیدترین تحریم‌های اعمال‌شده علیه کشوری قرار گرفته است.

در این شرایط نه اجازه دسترسی به فناوری‌های جدید داریم و نه ماشین‌آلات به‌روز وارد می‌شود، بودجه و درآمدهای کشور هم با مشکلات زیادی دست‌وپنجه نرم می‌کند؛ پس به‌تنهایی نمی‌توانیم کار بزرگی انجام دهیم، به‌همین‌دلیل باید از سرمایه‌گذاری مثل چین دعوت کنیم که بیاید تا با خود فناوری و سرمایه بیاورد و حوزه معدن کشورمان را تقویت کند.

وقتی پای چین در میان است

پیش از این هم بهرام شکوری، عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران و از فعالان معدنی کشور به رسانه‌ها گفت: من اعتقاد دارم سرمایه‌گذاری‌های خارجی می‌تواند باعث رشد و تعالی کشور شود. اینکه ما بتوانیم یک همکاری خوب با کشورهای دنیا به‌ویژه کشوری مانند چین داشته باشیم، می‌تواند کمک‌کننده باشد.

وی با اشاره به سند جامع همکاری ایران و چین گفت: چین به‌عنوان دومین اقتصاد برتر جهان از توانمندی‌های بسیار زیادی در عرصه‌های مختلف برخوردار است و علاوه بر یک بازار مصرف بزرگ، بازار تولید بزرگی نیز در اختیار دارد.

وی تاکید کرد: از ابتدای فعالیت‌های معدنکاری در کشور ما تاکنون مجموع سرمایه‌گذاری‌ها در حوزه معدن و صنایع معدنی داخلی کمتر از ۵۰ میلیارد دلار بوده، اما امروز چینی‌ها علاقه‌مندند ۴۵۰ میلیارد دلار در بخش‌های مختلف اقتصاد کشورمان سرمایه‌گذاری کنند که فقط ۸۰ میلیارد دلار آن در بخش معدن و صنایع معدنی خواهد بود. این میزان سرمایه‌گذاری باعث ایجاد این میزان اشتغال و آبادانی شده و در افزایش تولید و صادرات نقش دارد.

شکوری به دل‌نگرانی‌های مردم بابت سرمایه‌گذاری چینی‌ها در کشور اشاره کرد و گفت: به‌نظر می‌رسد اتاق بازرگانی، مجلس و نهادهای نظارتی باید دقت و نظارت بیشتری کنند تا منافع کشور تامین شود.

قراردادهایی که منعقد می‌شود باید حالت برد-برد داشته باشد و هم چینی‌ها و هم ما منتفع شویم.

نمی‌شود فقط چینی‌ها یا فقط ما منتفع شویم؛ بنابراین یافتن مسیری در قراردادها که بتواند منافع هر دو طرف را حفظ کند اهمیت ویژه‌ای دارد و می‌تواند آثار مثبتی در توسعه و تعالی کشور داشته باشد.

وی تصریح کرد: نگاه ما باید مثبت و امیدوارانه باشد، اما در عین حال باید مراقبت‌های خود را افزایش دهیم.

یعنی در عین خوشبینی به اینکه این قراردادها می‌توانند کمک‌کننده باشند، چارچوب را به‌گونه‌ای قرار دهیم که منافع دو طرف قرارداد تامین شود.

شکوری یادآور شد: چین در شرایطی جلو آمده که کشور ما به‌دلیل تحریم‌های امریکایی مشکلات اساسی با دیگر کشورها دارد و هیچ‌کس علاقه‌مند به سرمایه‌گذاری در ایران نیست اما باید این توافقنامه را به سمت و سویی ببریم که طی آن مناسبات‌مان با جهان را اصلاح کنیم و فضای بین‌المللی را به نفع خودمان تغییر دهیم. در این صورت فقط مجبور نخواهیم بود با چینی‌ها قرارداد ببندیم.

سخن پایانی...

با اینکه معدن و صنایع معدنی به یکی از حوزه‌های استراتژیک اقتصاد کشور بدل شده، با تنی رنجور، چشم‌انتظار حل مشکلات متعددی است که گریبان آن را رها نمی‌کند.

سرمایه‌گذاران خارجی می‌توانند با وارد کردن سرمایه نقدی، ماشین‌آلات و تجهیزات، مواد اولیه، قطعات یدکی، خدمات تخصصی یا حقوق معنوی، تحولی در بخش معدن ما ایجاد کنند و مرهمی بر زخم‌های متعدد آن بگذارند؛ بنابراین به‌نظر می‌رسد دولت و معاونت معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت با تمرکز بر این بخش و افزایش تلاش‌های بین‌المللی خود، می‌توانند سرمایه‌گذاران -کشورهایی که روابط دیپلماتیک مناسبی با آنها داریم- را به حضور در بخش معدن کشور تشویق و ترغیب کنند.

فرسودگی ناوگان معدنی، تهدیدی برای بهره‌وری

دبیر انجمن تولیدکنندگان و واردکنندگان ماشین‌آلات سنگین معدنی گفت: عمر مفید ماشین‌آلات معدنی معمولا کمتر از ۱۰ سال است اما در کشور ما عمر این ماشین‌آلات به ۱۸ سال می‌رسد که با توجه به ایجاد مشکلاتی برای معدنکاران هم در مصرف سوخت و هم در کاهش بهره‌وری معادن، ضروری است نسبت تامین ماشین‌آلات نو هم از داخل و هم از واردات اقدام شود.

عبدالرضا صالحی در گفت‌وگو با فلزات آنلاین بیان کرد: به‌طور کلی، برای واردات هر کالایی به ویژه تجهیزات و ماشین‌آلات، باید واردکننده گواهی عدم ساخت در داخل داشته باشد؛ به این معنی که هیچ تولیدکننده‌ای نتواند آن را در کشور تولید کند تا واردکننده بتواند سفارش خود را ثبت کند. اکنون این موضوع در سامانه‌های مختلف به ویژه سامانه جامع تجارت دیده شده است.

افزایش مصرف سوخت در ماشین‌آلات کارکرده

دبیر انجمن تولیدکنندگان و واردکنندگان ماشین‌آلات سنگین معدنی در خصوص عوارض استفاده از ماشین‌آلات کارکرده در بخش معدن، گفت: باید توجه داشت که با به کارگیری ماشین‌آلات مستعمل و فرسوده در بخش معدن، مصرف سوخت و روغن و سایر هزینه‌های جانبی به شدت افزایش می‌یابد. این موضوع حتی در مورد ماشین‌آلات وارداتی فعال نیز مشاهده شده است.

دبیر انجمن تولیدکنندگان و واردکنندگان ماشین‌آلات سنگین معدنی افزود: یک دستگاه ماشین‌آلات نو و یا با عمر پایین باید بتواند در دو شیفت ۱۰ ساعته در معدن بدون افت بهره‌وری فعالیت کند. متاسفانه به دلیل تحریم‌ها و افزایش نرخ ارز در چند سال گذشته، وضعیت ماشین‌آلات معدنی کشور چندان مناسب نبوده و در حال حاضر این ماشین‌آلات به شدت با چالش فرسوده دست و پنجه نرم می‌کنند. به این موضوع باید وضعیت تامین ارز تامین ارز را نیز اضافه کرد که موجب شده برخی شرکت‌های معدنی به واردات ماشین‌آلات مستعمل و بعضا با عمر بالا اقدام کنند. به‌تدریج به فرسوده شدن ناوگان آنها انجامیده است.

وی خاطرنشان کرد: اکنون عمر مفید بسیاری از ماشین‌آلات به اتمام رسیده و به اعتقاد بسیاری از فعالان معدنی، کارکرد آنها بیش از ۱۸ سال است. با توجه به تعدد ناوگان فرسوده در حال کار در معادن، قطعا عمر بالا و کارایی پایین ماشین‌آلات به پایین بودن بهره‌وری هم از نظر تعمیر و نگهداری و هم از نظر مصرف سوخت معادن منجر می‌شود. در همین حال ماشین‌آلات فرسوده حجم بالایی از آلودگی ایجاد می‌کنند و هزینه تامین قطعات یدکی و... آنها به مرور افزایش می‌یابد. با توجه به رویکردهایی که هم توسط مسئولان و هم بعضا توسط خود شرکت‌های معدنی اتخاذ شده، به‌تدریج تاثیر منفی جلوگیری از واردات ماشین‌آلات نو به کشور خود را نمایان می‌کند. از این رو باید برای تغییر این رویه چاره‌ای اندیشید. صالحی اذعان کرد: با توجه به میزان ارزی که به ماشین‌آلات اختصاصی می‌یابد، به طور حتم برای نوسازی ناوگان کفایت نخواهد کرد. ضمن اینکه برخی شرکت‌های معدنی نیز بر واردات ماشین‌آلات کارکرده اصرار می‌کنند. در حالی که عمر ماشین‌آلات معدنی در کشور از ۱۸ سال فراتر رفته و آنها فرسوده شده‌اند.

دبیر انجمن تولیدکنندگان و واردکنندگان ماشین‌آلات سنگین معدنی تصریح کرد: عقل حکم می‌کند که اکنون ماشین‌آلات نو یا حداکثر با عمر سه سال به کشور وارد شود تا علاوه بر اینکه بهره‌وری بالاتری داشته باشد، با واردات عمر کلی ماشین‌آلات را طی بازه زمانی دو تا سه ساله به کمتر از ۱۰ سال کاهش داد. در صورتی که با همان شیوه گذشته یعنی واردات ماشین‌آلات مستعمل جلو برویم، باز به بیراهه خواهیم رفت و دردسر ماشین‌آلات نیز بیشتر می‌شود.

وی پیشنهاد داد: در حالی که چندین هزار میلیارد تومان یارانه سوخت به بخش معدن و ماشین‌آلات معدنی فرسوده اختصاص می‌یابد، می‌توان با جایگزینی این ماشین‌آلات کهنه با نو، سالانه به میزان ۱۱۰ هزار میلیارد تومان هزینه مصرف سوخت را کاهش داد.

حتی ممکن است مصرف سوخت در ماشین‌آلات به اندازه‌ای کاهش یابد که یارانه سوخت به آنها تعلق گیرد و یارانه سایر اقلام ضروری جامعه را با برداشتن یارانه سوخت حفظ کرد.

چالش‌های تولید ماشین‌آلات در داخل

صالحی در پاسخ به سوال خبرنگار پایگاه خبری «فلزات آنلاین» مبنی بر وجود توانایی در داخل برای ساخت ماشین‌آلات معدنی، عنوان کرد: در توانایی ساخت داخلی دو چالش مطرح است؛ نخست تیراژ و دوم کیفیت. اکنون برای هر دو چالش یاد شده، با توجه به کاربری ماشین‌آلات اختلاف نظر وجود دارد. اولا اینکه تولیدکنندگان داخلی تنها می‌توانند گستره محدودی از ماشین‌آلات را تولید کنند و قادر به تولید تمام محصولات نیستند. حتی برای همین محصولاتی هم که تولید می‌شوند، باید برای پنج جزء اصلی آنها واردات انجام داد که از جمله آنها می‌توان به موتور، اکسل، سیستم هیدرولیک، لاستیک و قطعات الکترونیک اشاره کرد. بنابراین در این بخش‌ها نیز ضعف داریم. تنها در بخشی از اجزای ماشین‌آلات همچون برخی قطعات فولادی و فورج، رنگ بدنه، ساخت داخل اتاقک توانایی تولید داخلی وجود دارد. بنابراین حداکثر ۳۵ درصد یک ماشین‌آلات به معنای واقعی ساخت داخل است. متاسفانه قطعات وارداتی ماشین‌آلات تولید داخلی ندارند.

وی اضافه کرد: چالش دیگر تیراژ تولید ماشین‌آلات در داخل است که متاسفانه جوابگوی مصرف و نیاز بازار نیست. نیاز به ماشین‌آلات معدنی حتی کوچک‌مقیاس در پروژه‌های عمرانی و معادن کوچک و معادن زیرزمینی تونلی بالا است و مشاهده می‌شود میزان تولید داخلی نمی‌تواند تمام نیاز بازار را پوشش دهد. همچنین ممکن است معدن‌دار به نوع دیگری از ماشین‌آلات کوچک یا نوع به‌روزتر نیاز داشته باشد و باید وارد شود.

دبیر انجمن تولیدکنندگان و واردکنندگان ماشین‌آلات سنگین معدنی عنوان کرد: خوشبختانه دفتر تجهیزات و ماشین‌آلات کشاورزی، معدنی و ساختمانی وزارت صمت نسبت به چالش‌های یاد شده آگاه بوده و اخیرا نیز نگاه مثبتی به موضوع تامین ماشین‌آلات نو در این وزارتخانه به وجود آمده است. امیدوار هستیم این نگاه مثبت به تامین ماشین‌آلات جدید معدنی منجر شود.

صالحی با اشاره چالش دیگر تولید داخل، گفت: در داخل کشور ماشین‌آلات سنگین معدنی تولید نمی‌شوند. حتی خود تولیدکنندگان نیز به این موضوع معترف هستند که این ماشین‌آلات سنگین در کشور قابل تولید نیستند. از این رو باید واردات این ماشین‌آلات آزاد شود.

وی با بیان اینکه متاسفانه همچنان مشاهده می‌شود که بخش معدن اصرار بر واردات ماشین‌آلات مستعمل دارد، خاطرنشان کرد: هنوز دلیل واردات ماشین‌آلات مستعمل مشخص نیست. حتی با وجود تحریم، راه‌های وارد کردن ماشین‌آلات نو به طور کامل باز است و بسیاری از واردکنندگان نیز نسبت به انجام آن اقدام کرده‌اند. همچنین قطعات یدکی نیز به صورت نو وارد می‌شوند و می‌توان تامین مالی واردات ماشین‌آلات و قطعات یدکی آنها را نیز با روش‌هایی انجام داد. اما باز هم به طرز عجیبی اصرار بر وارد کردن ماشین‌آلات مستعمل مشاهده می‌شود.

تغییر رویکرد نیاز است

صالحی تاکید کرد: خوشبختانه با توجه به تغییر چارت وزارت صنعت، معدن و تجارت و قرار گرفتن دفتر تجهیزات و ماشین‌آلات کشاورزی، معدنی و ساختمانی در آن، رویکرد بهتری از سوی این وزارتخانه نسبت به تامین ماشین‌آلات معدنی هم از طریق واردات و هم از طریق ساخت داخل اتخاذ شده است. در این مسیر قوانین و مقررات و بخشنامه‌های پیشین دست و پاگیر هستند. در صورتی که طرحی جدید در این زمینه مطرح و در هیات وزیران مصوب شود، ممکن است شاهد اتفاقات جدیدی در زمینه واردات ماشین‌آلات معدنی باشیم.

نظرگاه

اثرات قطعی برق در صنایع فولادی

اسماعیل شعبانی، تحلیلگر بازار سرمایه: با توجه به راه‌اندازی خط انتقال آب از خلیج‌فارس به شرکت‌های مس، چادرملو و گل‌گهر و توسعه آن به استان‌های خراسان شمالی و اصفهان درآینده، مشکل صنایع دربخش آب به طور کامل برطرف می‌شود ضمن‌اینکه تاکنون محدودیت منابع آبی مشکل خاصی را متوجه تولید، سودآوری و عملکرد بنگاه‌ها نکرده است اما در مقابل محدودیت‌های گاز و برق در سال‌های گذشته تاثیر بسزایی در صنایع داشته است. به طور خاص اما محدودیت‌های برق که از سال گذشته آغاز شده، مصرف برق صنایع را براساس برنامه زمان‌بندی کاهش داده است به‌گونه‌ای که مصرف برق صنایع از اردیبهشت تا شهریورماه امسال از ۱۹ هزار مگاوات به ۱۳ هزار مگاوات کاهش می‌یابد. این درحالی است که شرکت‌های فولادی موظف‌اند تولید خود را در فصول گرم سال، حداقل به مدت یک ماه متوقف و درماه‌های دیگر ظرفیت تولید را کاهش دهند به‌عنوان مثال؛ شرکت فولاد خراسان قرار است ظرفیت تولید خود را در ماه مرداد ماه کاهش دهد البته این تعطیلی در صنایعی چون سیمان و مس اجباری نیست. به طور کلی می‌توان گفت، محدودیت‌های برق، تولید صنایع فولاد را حدود ۴ تا ۵ درصد کاهش داده است درحالی که این مسائل بر صنایعی چون مس، آلومینیوم و سیمان تاثیرگذار نبوده است. البته دراین میان بحث نرخ‌گذاری انرژی نیز مطرح است. سال گذشته نرخ هر کیلو وات سیمان حدود ۱۲۰ تومان بود در حالی‌که امسال این نرخ‌ها برای واحدهای سیمانی حدود ۵۰۰ تومان افزایش یافته است به بیانی دیگر، امسال نرخ برق در صنایع سیمانی ۴ برابر رشد کرده است. سال گذشته هزینه برق حدود ۴ درصد فروش شرکت‌ها را به خود اختصاص داد بنابراین اگر این عدد از ۴ درصد به ۱۶ درصد افزایش یابد و ۴ برابر شود، حدود ۱۲ درصد از فروش شرکت‌ها باید به هزینه برق تخصیص داده شود. به بیانی دیگر؛ این اتفاق سودآوری صنایع سیمانی را به میزان ۱۲ درصد فروش شرکت‌ها کاهش می‌دهد البته از آنجا که عرضه‌های بورس کالای صنایع سیمانی آغاز شده است و نرخ‌ها در مقایسه با چند ماه گذشته حدود ۲۰ درصد افزایش یافته است، نگرانی درباره کاهش سودآوری شرکت‌ها وجود ندارد ضمن‌اینکه سود این واحدها نسبت به سال گذشته افزایش خواهد داشت بنابراین امسال، ریسکی متوجه این صنایع نخواهد بود. اما در صنایع آلومینیوم از جمله شرکت فایرا تولیدکننده شمش آلومینیوم، حدود ۱۲ درصد فروش شرکت به هزینه برق اختصاص دارد بنابراین سود این شرکت حدود ۲۰ درصد کاهش می‌یابد و در صورت افزایش دوباره نرخ‌ها، سود «فایرا» به طور قابل توجهی افت خواهد کرد. بنابراین شرکت فایرا با ریسک بیشتری روبه‌رو است اما در مقابل شرکت فنوال که کمتر از یک درصد و شرکت ملی مس که حدود یک درصد از فروششان به هزینه برق اختصاص دارد، ریسک افزایش نرخ برق در این شرکت‌ها کمتراست و افزایش نرخ‌ها مشکل خاصی را متوجه سودآوری آنها نخواهد کرد. این موضوع اما برای شرکت‌های فولادی کمی متفاوت‌تر است. از آنجا که نرخ برق برای شرکت‌های فولادی حدود ۴ درصد افزایش یافته است، رشد دوباره نرخ‌ها سود این شرکت‌ها را نیز به تناسب کاهش می‌دهد. البته درمیان موارد مطرح شده، مشکل اصلی به قطعی برق شرکت‌های بزرگی مثل چادرملو، فولاد مبارکه، ملی مس، گل گهر باوجود داشتن نیروگاه برمی‌گردد. هرچند با افزایش ۱۲ هزار مگاواتی ظرفیت نیروگاه‌ها این مشکل در بازه زمانی حداکثر سه ساله حل می‌شود اما قطعی برق این صنایع اجحافی در حق سهامداران این شرکت‌ها خواهد بود. این گفته‌ها در حالی است که این صنایع به علت حضور در استان‌های خشک، در فصول گرم سال شرایط نامساعدی خواهند داشت.

موضوع دیگر به محدودیت عوارض صادراتی شرکت‌های فولادی بازمی‌گردد که در تضاد با منافع سهامداران است با این وجود اگر برآوردها محقق شود، با افزایش ظرفیت نیروگاهی مشکلات صنایع حل می‌شود اما تولید آنها حدود ۴ تا ۵ درصد کاهش می‌یابد. البته ناگفته نماند که با توجه به قطعی برق در ماه‌های آینده و کاهش عرضه، موجودی انبارها برای تولید محصولات از سوی فعالان این صنف افزایش یافته است علاوه براین، ریسک شرکت‌های پائین دست این شرکت‌ها نیز کاهش می‌یابد. با این تفاسیرهمانطور که گفته شد، قطعی برق به جز صنعت فولاد، ریسک خاصی را متوجه صنایع سیمان و آلومینیوم نخواهد کرد اما با افزایش نرخ‌ها، حدود ۱۰ تا ۱۲ درصد فروش سیمانی‌ها به هزینه برق اضافه خواهد شد که از این جهت باعث کاهش سودآوری صنایع می‌شود اما در مجموع با توجه به افزایش نرخ، سود شرکت‌های سیمانی افزایش می‌یابد.

کارخانجات فولاد ایران تعطیل می‌شوند؟

سریال خاموشی صنایع در امسال پیش از شروع تابستان آغاز شد. اتفاقی که سال گذشته زیان چهار میلیارد دلاری را برای صنعت فولاد در پی داشت. در همین زمینه انجمن فولاد نامه‌ای را منتشر و نسبت به تعطیلی تمام کارخانه‌ها و توقف تولید فولاد ایران ابراز نگرانی کرد. به گزارش صدای بورس، گویا داستان خاموشی صنایع در روزهای گرم سال پایانی ندارد. حتی وعده‌های وزیر نیرو در این زمینه کارساز نشد و با وجود امیدبخشی‌های دولت سیزدهم، قطعی برق صنایع امسال زودتر از سال‌های گذشته کلید خورد. موضوعی که هر سال تأثیر مستقیم روی تولید فولاد ایران می‌گذارد. در چنین شرایطی تولیدکنندگان فولاد به وزیر صمت متوسل شده‌اند تا شاید رضا فاطمی‌امین راهکاری پیش روی آنها بگذارد. انجمن فولاد در نامه‌ای خطاب به او خواستار اصلاح محدودیت‌های تامین برق کارخانجات فولادی شد.

در حالی این نامه به امضای دبیر انجمن رسید که عمده بار خاموشی‌های سال گذشته را صنایع فولاد به دوش کشیدند. همین امر باعث شد تا تولید فولاد ایران در سال ۱۴۰۰ به میزان شش میلیون تن از هدف‌گذاری انجام‌شده عقب بماند.

این میزان عقب‌ماندگی از لحاظ ارزشی چهار میلیارد دلار تخمین زده می‌شود. تولیدکنندگان فولاد در شرایطی از فاطمی‌امین انتظار دارند به‌عنوان آخرین منجی صنعت فولاد به ایفای نقش بپردازد که پیگیری‌ها نشان می‌دهد شرکت‌های برق منطقه‌ای با توافق وزارت صمت برنامه خاموشی صنایع را تدوین کرده‌اند. از سوی دیگر، پیشنهاد نهایی وزیر صمت به فعالان فولاد در سال گذشته این بود که فعالیت خود را در سوریه ادامه دهند.

انجمن تولیدکنندگان فولاد در نامه اخیر خود به وزیر صمت نسخه این صنعت را پیچید و اعلام کرد که این خاموشی‌ها بیانگر تعطیلی تمام کارخانجات فولاد، به‌ویژه در بخش خصوصی است.

این نامه همچنین می‌افزاید که توقف تولید فولاد در نهایت به افزایش نرخ محصولات پایین‌دستی نظیر لوازم خانگی، لوله و پروفیل، ساختمان و حتی خودرو می‌انجامد.

مدیرعامل شرکت فولاد صنعت بناب:

دولت ترمز صنعت فولاد را کشید

عکس: آیدا فریدی

گروه معدن

مدیرعامل شرکت فولاد بناب گفت: متاسفانه دولت با اعمال بخشنامه‌های متعدد ترمز رشد و توسعه صنعت فولاد را گرفت و با توجه به اینکه طی دو ماه گذشته در بازارهای صادراتی حضور کم‌رنگی داشتیم، به طور عملی بازارهای جهانی را به روسیه واگذار کردیم.

محمد کشانی در گفت‌وگو با فلزات آنلاین عنوان کرد: شرکت فولاد بناب بالغ بر ۲۰ سال سابقه تولید دارد.

این شرکت بزرگ‌ترین شرکت ذوب و نورد بخش خصوصی به‌ویژه در استان آذربایجان شرقی است که با دارا بودن دو خط ذوب و هفت خط نورد به تولید شمش و محصولات فولادی همچون میلگرد می‌پردازد.

مدیرعامل شرکت فولاد صنعت بناب در خصوص وضعیت شرکت فولاد بناب گفت: متاسفانه با وجود اینکه تکنولوژی فولاد بناب از کشور ترکیه وارد شده اما هم‌اکنون مستهلک شده و نسبت به سایر تکنولوژی و فناوری‌های به‌روز و متداول در صنعت فولاد، عقب مانده است.

وی، توضیحاتی در خصوص رویکرد شرکت فولاد صنعت بناب درباره بومی‌سازی ارائه داد و بیان کرد: با توجه به آغاز تحریم‌ها، این شرکت همچون سایر شرکت‌های فولادی در بخش ساخت قطعات، لوازم یدکی توانسته است اقدامات موثری را به ثمر و وابستگی خود را به خریدهای خارجی به حداقل رساند.

▣ چالش همیشگی تامین مواد اولیه

عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، تامین مواد اولیه را یکی از مشکلات اساسی فولاد بناب عنوان کرد و افزود: شرکت فولاد بناب درست مانند سایر شرکت‌هایی که به زنجیره صنایع بالادست متصل نیستند، برای تامین مواد اولیه خود با چالش روبه‌رو شده که از اساسی‌ترین مشکلات این شرکت به شمار می‌رود.

مدیرعامل شرکت فولاد بناب با توجه به گزارش مالی سال گذشته و میزان تولید ۱۴۰۱ تصریح کرد: فولاد بناب اکنون با ۵۰ درصد ظرفیت اسمی، محصول تولید می‌کند که اگر بتوانیم مواد اولیه با کیفیت و با نرخ مناسب‌تر را تامین کنیم، تا حدودی می‌توان اقداماتی جهت افزایش حجم تولید صورت داد.

وی در ادامه تاکید کرد: فولاد پس از پتروشیمی دومین ماده پرمصرف در کشورهای مختلف جهان است. بر اساس نیازمندی‌های روز دنیا و مصارف جهانیان، می‌توان پیش‌بینی کرد سالیان متمادی رشد مطلوبی در انتظار صنعت فولاد باشد.

ایران به‌ویژه در سال‌های اخیر توانسته است خود را با شرایط جهانی تطبیق و همچنین توانست طی این مدت، بیشترین میزان رشد تولید فولاد خام را به خود اختصاص دهد. علاوه بر این، همچنان عنوان دهمین فولادساز برتر جهان به ایران تعلق دارد. با توجه به افق ۱۴۰۴ مطابق با برنامه‌ریزی صورت پذیرفته، امیدواریم به هدف ۵۵ میلیون تنی فولاد برسیم.

کشانی در خصوص نحوی تامین مواد اولیه فولاد بناب اظهار کرد: با توجه به اینکه شرکت فولاد بناب زیرمجموعه هلدینگ شرکت گسترش صنایع و معادن ماهان است، بخشی از مواد اولیه مورد نیاز خط ذوب یعنی آهن اسفنجی را از شرکت احیا استیل بافت تامین می‌کنیم و بقیه مواد اولیه مورد نیازی یعنی شمش فولادی هم از طریق بازار و هم بورس کالای ایران تامین می‌شود که برای خطوط نورد مجموعه استفاده می‌کنیم.

مدیرعامل شرکت فولاد صنعت بناب با اشاره به دیگر مشکل بزرگ صنعت فولاد، فارغ از بخشنامه‌های متعددی که توسط سیاست‌گذاری‌های غلط دولت صادر می‌شود، خاطرنشان کرد: با بررسی زنجیره تامین مشخص می‌شود در ابتدای زنجیره یعنی حوزه اکتشاف و سنگ‌آهن به‌شدت عقب افتاده‌ایم، به طوری که اگر برای رفع این چالش، راهکار و اقدامات عملی صورت نپذیرد، تمامی ظرفیت‌های شکل گرفته، بلااثر خواهد شد و قابلیت بهره‌برداری نخواهد داشت. چرا که توازن میان تولید فولاد برقرار نیست و به شدت با کمبود سنگ‌آهن در کشور مواجه هستیم.

▣ تقاضایی در بازار وجود ندارد

عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران درباره بازار فروش داخلی صنعت بناب عنوان کرد: با توجه به الزام تولیدکنندگان فولاد به عرضه محصولات در بورس کالا، این شرکت تلاش کرده است عرضه‌های مناسبی را در بورس کالای ایران داشته باشد و محصولات خود را در بورس کالا عرضه کند اما وضعیت عرضه‌ها و قیمت‌ها، نشان‌دهنده این است که متاسفانه به دلیل اینکه تقاضایی در بازار وجود ندارد، خرید و فروش مطلوبی صورت نمی‌پذیرد. همچنین در بحث فروش با مشکلات متنوعی مواجه هستیم؛ اگر محصولات به صورت دستوری در بورس کالا عرضه نشود و به صورت آزاد باشد، فولاد بناب به آسانی می‌تواند بودن هیچ محدودیتی محصولات خود را به مشتریان بفروشد.

وی بیان کرد: قیمت‌گذاری دستوری و انحصاری که در عرضه مواد اولیه به وجود آمده، به‌ویژه در صنعت نورد مشکلات عدیده‌ای را ایجاد کرده است.

▣ چالش کمبود انرژی

مدیرعامل شرکت فولاد صنعت بناب گریزی به کمبود انرژی زد و افزود: طی دو سال اخیر، کمبود انرژی ازجمله برق، آب، گاز به یکی دیگر از بزرگ‌ترین چالش‌های صنعت فولاد تبدیل شده است، به طوری که در فصل تابستان با کمبود برق و زمستان نیز با کمبود گاز مواجه هستیم.

در صورتی که این فرآیند قابلیت پیش‌بینی بود، یعنی زمانی که کشور به سمت توسعه در حرکت است و با آگاهی از این موضوع که میزان تولید صنعت فولاد ایران تا ۲۰ سال آینده یعنی سال ۱۴۰۴ به ۵۵ میلیون تن برسد، مسئولان مربوطه در بخش انرژی می‌توانستند اقدامات موثری جهت جلوگیری از کمبود انرژی صورت دهند. متاسفانه امسال نیز با کمبود برق روبه‌رو هستیم.

کشانی تصریح کرد: علاوه بر این، صنعت فولاد با مشکلات زیرساختی نظیر حمل‌ونقل مواجه شده که به صورت متوازن رشد نکرده است. همچنین این صنعت در سایر حوزه‌ها با چالش‌های متفاوتی دارد.

▣ ترمزگیری دولت برای صنعت فولاد

عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران با اشاره به مشکلات تولیدکنندگان اظهار کرد: بر اساس آمار تولید و مصرف فولاد در کشور، تولید کنونی فولاد در کشور حدود ۳۰ میلیون تن و مصرف داخلی ۱۵ میلیون تن است، یعنی نیمی از تولید فولاد در داخل کشور قابل مصرف خواهد بود و باید محصولات فولادی مازاد در کشور صادر شوند.

وی در ادامه بیان کرد: ایران رشد و عملکرد قابل ملاحظه‌ای را در صادرات داشته است و در سال‌های اخیر توانست مازاد تولید خود را به کشورها صادر کند اما متاسفانه دولت با اعمال بخشنامه‌های متعدد ترمز رشد و توسعه صنعت فولاد را گرفت.

در واقع دولت هر زمانی که این صنعت قصد شتاب‌گیری و اوج داشته است، با سنگ‌اندازی‌های متعدد در زمینه صدور بخشنامه و قوانین و مقررات دست و پاگیر، موانع بزرگی برای صادرکنندگان محصولات فولادی ایجاد می‌کند.

▣ روسیه و چین، تهدیدی بزرگ برای صنعت فولاد ایران

مدیرعامل شرکت فولاد صنعت بناب اذعان کرد: طی دو سال گذشته، بازارهای جهانی همچون بازارهای آسیای میانه در انحصار صادرکنندگان ایرانی بود اما با توجه اتفاقات میان روسیه و اوکراین و همچنین اعمال عوارض صادراتی که از ابتدای امسال تعیین شد، به طور عملی بازارهای جهانی را به روسیه واگذار کردیم. این تولیدکننده ادامه داد: در حقیقت برای دستیابی به بازار جدید، نیازمند یک انرژی مضاعف خواهیم بود، حتی اگر مجدد قصد بازپس‌گیری بازار از دست رفته را هم داشته باشیم، حتما باید انرژی مضاعف‌تری مصرف شود، البته اگر بتوانیم این امر را محقق کنیم. وی توضیحاتی درباره چالش بزرگ صنعت فولاد ارائه داد و گفت: هم‌اکنون چالشی که این صنعت با آن روبه‌رو شده، این است که با توجه به اینکه طی دو ماه گذشته در بازارهای صادراتی حضور کم‌رنگی داشتیم، به آسانی کشورهایی همچون روسیه و چین جای ایران را گرفته‌اند و تهدید بسیار بزرگی برای صنعت فولاد ایران شده‌اند.

▣ وضعیت اسفناک بازارهای صادراتی

عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران با بیان اینکه شرکت فولاد بناب نیز از این قاعده مستثنا نیست، افزود: مجتمع فولاد بناب توانسته بود بازارهای ترکیه و عراق را تحت تصرف خود درآورد و صادرات بسیار مطلوبی به این دو کشور تا پایان سال ۱۴۰۰ انجام دهد. به طوری که با توجه به نوع محصولات با کیفیت که در جهان شناخته شده است، توانستیم هم با نرخ و هم به میزان کافی به صادرات محصولات بپردازیم. اما متاسفانه از فروردین ماه تا پایان اردیبهشت ماه که شاهد عوارض صادراتی بودیم و تاکنون که در خرداد ماه به سر می‌بریم، شاهد اتفاقی خاصی در بازار صادراتی نبودیم. در همین حال برخی مشتریان صادراتی انتظار دارند که محصول خود را با قیمت‌های پیشنهادی روسیه و حتی کمتر از آن عرضه کنیم که با این قیمت‌ها صادرات حداقل در کوتاه‌مدت امکان‌پذیر نیست.

مدیرعامل شرکت فولاد صنعت بناب با بیان اینکه برند این شرکت در بازارهای جهانی شناخته شده است، مطرح کرد: محصولات فولاد بناب صادرات‌محور و برای مشتریان و خریداران صادراتی کاملا شناخته شده است. تقریبا بخش عمده‌ای از بازارهای عراق، ترکیه و سوریه را تامین می‌کنیم. به طور حتم با مرتفع شدن مشکلات صادراتی، قادر خواهیم بود نیمی از محصولات خود را صادر کنیم.

▣ چشم‌اندازها و برنامه‌های ۱۴۰۱

عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در خصوص چشم‌اندازها و برنامه‌های ۱۴۰۱ عنوان کرد: برنامه ۱۴۰۱ فولاد بناب بر این است که با همین خطوط اقدام به تولید محصولات با کیفیت کنیم که قطع به یقین افزایش تولید را در پیش خواهیم داشت. همچنین احداث یک کوره ذوب برای تولید شمش فولادی و یک خط نورد ۱۸ استند را برای تولید محصولات طویل فولادی در دستور کار قرار داده‌ایم که امیدواریم پس از راه‌اندازی این دستگاه‌ها، به ظرفیت اسمی شرکت اضافه شود. مزیتی که استفاده از این خطوط جدید دارند این است که باعث کاهش ضایعات، افزایش تولید و ایجاد تنوع محصول می‌شوند.

▣ صنعت فولاد، حامی دولت

مدیرعامل شرکت فولاد صنعت بناب تاکید کرد: تولیدکنندگان فولاد رسالت و وظیفه اصلی خود یعنی تولید محصولات با کیفیت را به درستی انجام می‌دهند.

از سوی دیگر حامی دولت و اقتصاد کشور هستند؛ به طوری که با توجه به میزان صادرات، صنعت فولاد پس از پتروشیمی دومین صنعت ارزآور کشور محسوب می‌شود.

وی در پایان اظهار کرد: علاوه بر این موارد، افزایش تولید با رشد اشتغال همراه است و ما به عنوان کارگر وظیفه خود را به درستی انجام می‌دهیم. امیدواریم در صحنه سیاست، دولتمردان بتوانند حمایت مناسب و به موازات آن، زیرساخت‌های لازم را فراهم کنند که این صنعت توسعه‌محور بتواند همچنان پایدار باشد و ارتقا یابد.

آخرین اخبار و تازه‌ترین تحلیل ها را در پایگاه خبری «گسترش نیوز» دنبال کنید
www.Gostaresh.news

افت ۳۰ درصدی انتشار آلاینده‌های کربنی فولادسازان

گروه معدن

طبق گزارش جدید وودمکنزی، میزان انتشار آلاینده‌های کربنی صنایع فولادی دنیا تا سال ۲۰۵۰، کاهشی ۳۰ درصدی نسبت به سال ۲۰۲۱ خواهد داشت. افزایش سهم کوره‌های قوس‌الکتریکی در تولید فولاد و استفاده از آهن‌اسفنجی احیاشده با هیدروژن، این کاهش انتشار آلاینده‌های کربنی را در نیمه قرن محقق می‌کند. به‌گزارش اکوایران، فولادسازی یکی از آلاینده‌ترین صنایع دنیا در زمینه انتشار آلاینده‌های کربنی تلقی می‌شود؛ توجه دنیا به کاهش انتشار آلاینده‌های کربنی باعث شده تا این صنعت نیز درصدد تغییر به‌سمت کاهش انتشار آلاینده‌ها برآید.

مهم شدن هدف کربن صفر باعث شده تا تولید فولاد سبز در دنیا موردتوجه قرار گیرد و اهداف فولاد سبز چشم‌انداز عرضه را تغییر دهد. در شرایط کنونی فولادسازان از سوی ذی‌نفعان تحت‌فشار قرار دارند تا از میزان انتشار آلاینده‌های کربنی در مسیر تولید خود بکاهند.

کوره‌های قوس، جایگزین کوره‌های بلند می‌شوند

تولید فولاد براساس کوره قوس‌الکتریکی نسبت به تولید فولاد با کوره‌های بلند به کاهش قابل‌ملاحظه‌ای از میزان انتشار آلاینده‌های کربنی می‌کاهد.

همین موضوع باعث شده تا ظرف سال‌های اخیر بر سهم تولید فولاد با کوره‌های قوس‌الکتریکی و براساس تمرکز بر استفاده از قراضه افزایش داشته باشد.

برآورد می‌شود که میزان تولید فولاد در دنیا به روش کوره بلند تا ۲۰۵۰ به‌شکل سالانه ۰.۵ درصد کاهش یابد، در عین حال، برآورد می‌شود که سالانه ۲.۳ درصد بر میزان تولید فولاد به روش کوره قوس‌الکتریکی افزوده شود.

مالان وو، مدیر تحقیقات وودمکنزی گفت: تا سال ۲۰۵۰، کوره‌های قوس‌الکتریکی ۴۸ درصد فناوری تولید فولاد را به خود اختصاص خواهند داد، این در حالی است که کوره‌های قوس در سال ۲۰۲۱، حدود ۳۰ درصد ظرفیت جهانی را در اختیار دارند.

تمرکز فولادسازان بر تولید به روش کوره‌های قوس‌الکتریکی، استفاده از هیدروژن برای احیا آهن و تولید آهن‌اسفنجی، افزایش استفاده از قراضه و استفاده از فرآیندهایی که به جذب کربن کمک می‌کنند، باعث می‌شود که میزان انتشار آلاینده‌های کربنی صنعت فولاد تا اواسط قرن، حدود ۳۰ درصد نسبت به میزان فعلی کاهش داشته باشد.

در میان روش‌های فعلی، فولادسازی با کوره‌های قوس‌الکتریکی، کمترین میزان انتشار آلایندگی را دارد.

البته توسعه کوره‌های قوس باعث می‌شود که تقاضا برای قراضه‌های فلزی نیز افزایش پیدا کند، در عین حال توسعه فولادسازی با کوره‌های قوس نیاز به آهن‌اسفنجی را نیز افزایش داده و بنابراین باید منتظر توسعه واحدهای احیا آهن باشیم. در حال حاضر بخش عمده واحدهای احیا فعال در دنیا که برمبنای گاز اکسیژن فعالیت دارند، استفاده از گاز هیدروژن باعث کاهش انتشار آلاینده‌های کربنی در این مسیر می‌شود.

پیش‌بینی می‌شود که صنعت فولاد، استفاده از هیدروژن در احیا آهن را از سال ۲۰۲۷ در مقیاس صنعتی آغاز کند و اتحادیه اروپا پیشتاز آن باشد.

تولید فولاد مبتنی بر هیدروژن در نهایت ۱۰ درصد از کل تولید فولاد یا ۲۳۲ میلیون تن (میلیون تن) تا سال ۲۰۵۰ را به خود اختصاص خواهد داد.

همچنین وود مکنزی پیش‌بینی می‌کند که ۴۰ درصد فولاد تولیدشده در جهان تا سال ۲۰۵۰ براساس آهن‌اسفنجی باشد.

چینی‌ها پیشرو در کاهش انتشار آلاینده‌های کربنی

وود مکنزی معتقد است کاهش ۳۰ درصدی انتشار کربن تا سال ۲۰۵۰ باعث افت ۵ درصدی انتشار گازهای گلخانه‌ای می‌شود. انتشار گاز از کوره‌های بلند پیچیده است و جدا کردن کربن از آنها چالش‌برانگیز است.

با این وجود، ما فرض می‌کنیم که پیشرفت‌های تکنولوژیکی و کارآیی‌های انبوه باعث می‌شود که نرخ جذب کربن از کوره‌های بلند به حدود ۲۰ تا ۲۵ درصد در اقتصادهای پیشرفته مانند ایالات‌متحده و اتحادیه اروپا برسد.

در عین حال، نرخ جذب را نیز می‌توان با افزایش اتکا به فناوری‌هایی مانند HIsarna و Corex بهبود بخشید. این کار جداسازی کربن از سایر ناخالصی‌ها را آسان‌تر می‌کند. با این حال، این فناوری‌ها هنوز قابلیت تجاری خود را ثابت نکرده‌اند.

انتظار می‌رود، چین در کاهش مطلق انتشار گازهای گلخانه‌ای پیشرو باشد. وود مکنزی تخمین می‌زند که انتشار گازهای گلخانه‌ای چین بین سال‌های ۲۰۲۱ تا ۲۰۵۰ به نصف خواهد رسید و بخش عمده‌ای از کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای ناشی از کاهش تولید فولاد خواهد بود.

حرکت خلاف‌جهت کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه

اقتصادهای بالغی مانند ژاپن، کره، تایوان، اتحادیه اروپا، بریتانیا و ایالات‌متحده باید کارهای بیشتری برای مهار انتشار گازهای گلخانه‌ای انجام دهند؛ سهم این کشورها در تولید آلاینده‌های کربنی کمتر از سهم کشورهای در حال توسعه است و بنابراین کشورهای توسعه‌یافته برای افزایش سهم خود در کاهش انتشار آلاینده‌های کربنی باید تلاش بیشتری داشته باشند.

این اقتصادها با حفظ یا افزایش تولید فولاد خود، انتشار گازهای گلخانه‌ای را نزدیک به ۵۰ درصد نسبت به سطح فعلی کاهش خواهند داد.

سخن پایانی

در حالت کلی پیش‌بینی می‌شود که بر میزان انتشار آلاینده‌های کربنی از سوی هند و سایر کشورهای آسیای جنوب‌شرقی به‌استثنا چین افزوده شود.

احتمال دارد که این کشورها بر تولید فولاد به روش کوره بلند اضافه کنند که این موضوع باعث می‌شود میزان انتشار کربن رشدی ۲ برابری داشته باشد.

در عین حال، انتظار می‌رود در نیمه دوم قرن بیستم، کشورهای این منطقه به‌فکر کاهش انتشار آلاینده‌های کربنی بروند و مسیر سایر نقاط دنیا را پیش بگیرند.

خبر

احتمال کاهش تعرفه‌های واردات فولاد چین به امریکا

بایدن گفته است که در حال بررسی حذف برخی از تعرفه‌های اعمال شده بر صدها میلیارد دلار کالاهای چینی توسط سلف او در سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ در بحبوحه جنگ تجاری تلخ بین دو اقتصاد بزرگ جهان است.

به گزارش فولاد ایران، ایالات متحده در نظر دارد برخی از تعرفه‌های کالاهای وارداتی از چین را برای مهار تورم لغو کند.

جینا ریموندو، وزیر بازرگانی ایالات متحده، گفت که جو بایدن، رئیس‌جمهور امریکا از تیمش خواسته است تا به گزینه لغو برخی از تعرفه‌های چین که توسط دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور سابق امریکا اعمال شده بود، برای مبارزه با وضع کنونی تورم بالا نگاه کنند.

ریموندو در مصاحبه‌ای به CNN گفت: ما در حال بررسی آن هستیم. درواقع، رئیس‌جمهور از ما خواسته است که آن را تجزیه و تحلیل کنیم. بنابراین ما در حال انجام این کار برای او هستیم و او باید این تصمیم را بگیرد.

او گفت: محصولات دیگری کالاهای خانگی، دوچرخه، و غیره وجود دارد و ممکن است لغو تعرفه‌ها برای آنها منطقی باشد. دولت تصمیم گرفته است برخی از تعرفه‌های فولاد و آلومینیوم را حفظ کند تا از کارگران امریکایی و ... صنعت فولاد حمایت کند.

بایدن گفته است که در حال بررسی حذف برخی از تعرفه‌های اعمال شده بر صدها میلیارد دلار کالاهای چینی توسط سلف او در سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ در بحبوحه جنگ تجاری تلخ بین دو اقتصاد بزرگ جهان است.

فولاد هرمزگان بر بام فوتبال ساحلی کارگری جهان

تیم فوتبال ساحلی فولاد هرمزگان موفق شد در افتخاری تاریخی عنوان قهرمانی مسابقات فوتبال ساحلی جهان در کشور ایتالیا را از آن خود کند. در سالیان اخیر شرکت فولاد هرمزگان در راستای اهمیت به ورزش کارگری و همچنین کمک به توسعه ظرفیت‌ها و پرورش استعدادهای درون‌سازمانی خود اقدام به حمایت از ورزش‌های کارگری با توجه به پتانسیل‌های موجود در این شرکت کرده است؛ در همین راستا فوتبال ساحلی به عنوان یکی از شاخصه‌های ورزش استان هرمزگان و همچنین وجود بازیکنان و مربیان توانمند در درون شرکت توانست پس از موفقیت در سطح استان و کشور جواز حضور در مسابقات جهانی ایتالیا را کسب کند. در همین راستا دکترحجت‌الله عبدالملکی، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: موفقیت شما در ادامه موفقیت‌های ورزشی کارگران کشور موجبات شور و نشاط اجتماعی را فراهم می‌کند و این یک دستاورد مهم برای ورزش کارگری است.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی پس از ورود تیم فولاد هرمزگان از مسابقات ساحلی کارگران در ایتالیا از اعضای این تیم در دفتر خود استقبال کرد و افزود: عرض خداقوت و تبریک به شما ورزشکاران که با موفقیت‌های خود و تلاش و پشتکار، روحیه خودباوری و اعتماد به نفس را به جامعه بزرگ کارگری منتقل می‌کنید.

در این مراسم که «سیدعلی موسوی‌جم» مشاور وزیر و مدیرکل حوزه وزارتی و«محمد چکشیان» معاون فرهنگی اجتماعی وزارت نیز حضور داشتند، یکی از ورزشکاران مدال خود را به نمایندگی از سایر اعضای تیم به وزیر کار اهداء کرد.

محمدیاسر طیب‌نیا مدیرعامل فولاد مبارکه نیز در پیامی جداگانه قهرمانی این تیم را تبریک گفت. وی اظهار داشت : باعث خشنودی جامعه کارگری است که تیم فوتبال ساحلی فولاد هرمزگان از پتانسیل خوب و قوی برخوردار است و ورزشکاران خوبمان با نمایش زیبای خود و کسب نتایج خوب این اقتدار را به منصه ظهور گذاشتند، مدیرعامل فولاد مبارکه گفت: امیدواریم در ادامه این روند موفقیت‌آمیز، تیم فوتسال کارگری فولاد هرمزگان در همه عرصه‌ها بدرخشد و موجبات امید و نشاط را در مجموعه فولاد مبارکه و جامعه فراهم کند.

همچنین مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان در مراسم استقبال از ورزشکاران تیم فولاد هرمزگان گفت:موفقیت درخشان و کسب مقام قهرمانی و مقتدرانه تیم فوتبال ساحلی فولاد هرمزگان که به نمایندگی از کشورمان در رقابت‌های فوتبال ساحلی کارگری جهان در کشور ایتالیا را کاری ارزشمند و بزرگ است.

عطاالله معروفخانی اظهار کرد: کسب مقام قهرمانی را به همه شماعزیزان تبریک می‌گویم و آرزو می‌کنم که این قهرمانی درتمام شئون و مراحل زندگی تان تداوم داشته باشد.

وی تصریح کرد: حمایت فولاد هرمزگان از ورزش کارگری همچنان با قوت ادامه خواهد داشت و امیدوارم این حمایت‌ها همچنان تاثیر مثبت خود را در ارتقای ورزش استان بر جا گذارد.

در ادامه کیکاووس ندایی معاون منابع انسانی فولاد هرمزگان در حاشیه مراسم استقبال از تیم فوتبال ساحلی گفت: تیم‌های ورزشی فولاد هرمزگان در چند ماهه گذشته موفقیت‌هایی خوبی به دست آوردند که از آن جمله در فوتبال ساحلی جوانان کشور که دربندرعباس برگزار شد مقام قهرمانی را کسب کردند، که قهرمانی جدید در مسابقه فوتبال ساحلی کارگری جهان بر افتخارهای این شرکت افزود. سرمربی تیم فولاد هرمزگان نیز گفت: تیم فوتبال ساحلی فولاد هرمزگان که به نمایندگی از کشورمان درمسابقه فوتبال ساحلی کارگری جهان در کشور ایتالیا شرکت کرده بود با اقتدار قهرمان شد.

مجتبی ذاکری افزود: در این دوره از مسابقات ما توانستیم بانمایش یک فوتبال ساحلی ناب ایرانی تمام بازی‌های خودرا با پیروزی به پایان برسانیم ودر بازی فینال نیز تیم میزبان رابا نتیجه ۶ بریک شکست داده و با اقتدار قهرمان شدیم.

وی درپایان از حمایت مسئولان استان، مدیران فولاد و فدراسیون کارگری و رسانه‌ها قدردانی کرد.

محک فقط تهران نیست!
همه‌ی ایران مهر شما همراهشونه

کمک از طریق کد دستوری:
#۰*۲۳۵۴۰*۷۳۳

محک
مؤسسه خیریه حمایت از کودکان مبتلا به سرطان
mahak-charity.org
کمک از طریق وب‌سایت محک
و گزینه نیکوکاری اپلیکیشن آپ

روزگار معدن

استان‌ها

۶ شنبه
۲۸ خرداد ۱۴۰۱
۱۸ ذی‌القعده ۱۴۴۳
۱۸ ژوئن ۲۰۲۲
سال پنجم ● شماره ۸۶۰

گزارش خبری

مشکلاتی که رکود به جان سنگبری‌ها انداخته است

واحدهای سنگبری از جمله صنوفی هستند که این روزها با مشکلات بسیاری دست و پنجه نرم می‌کنند.

به گزارش تسنیم، واحدهای سنگبری از جمله صنوفی هستند که درحال‌حاضر با مشکلات بسیاری هستند؛ مشکلاتی که بسیاری را تا مرز تعطیلی کشانده است.

اما این مشکلات چیست و چگونه می‌توان این صنعت را زنده نگه‌داشت؟ این درصورتی است که اصفهان به عنوان پایتخت سنگ کشور شناخته شده است.

حسین حجاری در گفت‌وگو با تسنیم با اشاره به اینکه ۱۲ هزار کارگر بومی و افغان در بیش از ۲ هزار واحد سنگبری در استان اصفهان فعالیت دارند، اظهارکرد: مشکلات اقتصادی واحدهای تولید مصالح ساختمانی از شروع سال ۹۵ شدت یافت و طی سال‌های اخیر با تعداد تعطیلی واحدهای تولیدی افزوده است.

وی با اعلام اینکه حدود ۵۰ درصد از تولید کشور در اصفهان انجام می‌شود، افزود: طی سال‌های اخیر تعداد بی‌شماری از کارخانه‌های سنگ اصفهان به علت رکود بازار و عدم توانایی پرداخت هزینه‌هایشان اقدام به تعطیلی کرده‌اند.

رئیس اتحادیه سنگبری‌های اصفهان با ابزار تاسف از اینکه کاهش تولید و تعدیل نیرو زخمی است که رکود بر جان این صنعت زده است، بیان کرد: افزایش نرخ ارز، تحریم، رکود و کاهش در ساخت‌وساز داخلی از جمله مشکلات این صنعت است و تولیدکنندگان هم از انجام برخی واردات و صادرات بسیار ناراضی هستند.

وی با تاکید بر اینکه مشکلات اقتصادی واحدهای سنگبری به نرخ دلار گره خورده است، گفت: دست صنعت سنگ از ارز دولتی خالی مانده و افزایش روز افزون نرخ ارز نیز تاثیر منفی بر رشد این صنعت گذاشته است.

حجاری مشکلات ناشی از مالیات برارزش افزوده و مالیات بر درآمد را یکی از بزرگ‌ترین دغدغه‌های در بخش سنگ عنوان کرد و افزود: مالیات بر ارزش افزوده در دراز مدت بسیاری از کارگاه‌های سنگبری را به تعطیلی می‌کشاند.

وی با بیان اینکه طی سال‌های اخیر واحدهای سنگبری به دلیل مشکلات ناشی از رکود موفق به مشتری‌یابی نشده‌اند، اظهارکرد: سرمایه این واحدها به دلیل نبود مشتری که آن هم ناشی از رکود در همه بخش تولید است، پایان یافته و تمام تولیدکنندگان سنگ اکنون دچار کسری سرمایه هستند.

ورود مجلس برای حل مشکلات صنعت سنگ

حجت‌الاسلام و المسلمین محمدتقی نقدعلی، نماینده مردم خمینی شهر در مجلس با اشاره به وضعیت سنگبری‌ها اظهارکرد: مشکل آنها میزان مالیات بر ارزش افزوده است و معتقدند که با توجه به کسادی بازار اقبالی به خرید سنگ نیست با توجه به اینکه سرامیک و بعضی از اقلام رقیب سنگ شده و همیشه با تخفیف بیشتری به مشتری عرضه می‌شود و مالیات بر ارزش افزوده مانعی برای تخفیف بیشتر می‌شود و موجب می‌شود مشتری کم شود.

وی افزود: فناوری‌های نوینی که در بحث سنگ از جمله رزین و خشک‌سازی سنگ آمده باعث افزایش مصرف گاز شده و گران شدن نرخ گاز هم اثر منفی بر تولید و فروش آنها می‌گذارد.

نماینده مردم خمینی‌شهر در مجلس شورای اسلامی بیان کرد: اینها دو مسئله اساسی مشکلات صنف سنگ است و از آنجایی که غالب سنگبری‌ها مانند شهرک حسین‌آباد و محمودآباد از چاه‌های آب استفاده می‌کنند با چالش سوم موضوع آب هم مواجه خواهند شد.

قانون، دولت و مجلس می‌گوید که کنتور هوشمند بسته شود و چاه‌های غیر مجاز مسدود شود.

وی گفت: جلسه‌ای در کمیسیون صنایع مجلس گذاشتم و از کل کشور در این جلسه شرکت کردند و نتیجه خوبی هم داشت.

بنده برای اینکه ببینیم چه باید کرد تصمیم گرفتیم واقعیت فرمول نرخ تمام شده سنگ تزیینی را استخراج کنیم و اگر واقعا امکان ادامه فعالیت اقتصادی نیست، به طور یقین مجلس در این قصه ورود پیدا خواهد کرد و تصمیم مقتضی را اتخاذ می‌کند.

پیشروی سرطان فرونشست در اصفهان

گروه معدن

با پیشروی فرونشست زمین در اصفهان، هشدارهای کارشناسان از وقوع این پدیده و آثار آن شدت گرفته است. هشدارها تا جایی پیش رفته که اگر برداشت از آبخوان دشت اصفهان-برخوار ادامه یابد، تا حدود ۱۵ سال دیگر اصفهان قابل سکونت نخواهد بود و تبعات اجتماعی و اقتصادی بسیاری برای اصفهان خواهد داشت.

کارشناسان اگرچه طی سال‌های گذشته نسبت به وقوع پدیده فرونشست زمین در اصفهان هشدار داده بودند، اما متأسفانه طی یک سال گذشته نشانه‌های این سرطان پیشرونده خود را در قالب ترک‌ها و ریزش‌های مختلف در شهر اصفهان نمایان کرده است. آمارها و اعداد متفاوتی از نرخ فرونشست زمین در مناطق مختلف اصفهان منتشر شده و مطابق آخرین آمار، نرخ سالانه فرونشست زمین در اصفهان ۱۸.۵ سانتیمتر است. از سوی دیگر کارشناسان اقتصادی بر این عقیده‌اند که فرونشست زمین بر شاخص‌های اقتصادی این شهر و استان اثرگذار است و در صورت ادامه این وضعیت، احتمالا با پدیده مهاجرت معکوس از اصفهان روبه‌رو خواهیم شد.

در این خصوص ایسنا در میزگردی با حضور بهرام نادی، عضو هیات علمی دانشگاه و عضوتخصصی کارگروه فرونشست اصفهان؛ رضا اسلامی، مدیرکل سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی اصفهان و عباس حاتمی، عضو هیات علمی دانشگاه اصفهان با بررسی آخرین وضعیت فرونشست زمین در اصفهان، آثار اقتصادی این پدیده را در شهر اصفهان مورد بررسی قرار داده است که در ادامه می‌خوانید:

◉ آخرین نقشه فرونشست زمین در اصفهان مربوط به سال ۱۴۰۰ است، براساس این نقشه اصفهان در چه وضعیتی قرار دارد؟

اسلامی: براساس داده‌های رادار در سال ۱۳۹۸، نرخ سالانه فرونشست زمین در اصفهان ۱۸.۵ سانتیمتر بود، اما در مناطق شمالی اصفهان به دلیل وجود المان‌های ملی همچون فرودگاه اصفهان، پالایشگاه، ورزشگاه نقش‌جهان و از سوی دیگر با توجه به حرکت تمرکز جمعیتی از جنوب به سمت شمال در مناطقی چون حبیب‌آباد، دولت‌آباد، شاهین‌شهر و... سازمان زمین‌شناسی ۲۷ ایستگاه GPS را در آن مناطق سوار کرد و از اردیبهشت سال گذشته شروع به قرائت دوره‌ای آنها کرد (هر یک ماه ۱۰ روز این دستگاه‌ها قرائت می‌شد). براساس اطلاعات دستگاه‌های GPS آبان سال گذشته نقشه اولیه فرونشست زمین آماده شد. باید توجه داشت که داده‌های این نقشه با داده‌های رادار یکی بود. منتها این نقشه با داده‌های آماری یک تفاوت داشت. در تصاویر راداری نقاط پیک فرونشست نقطه‌ای بود، اما داده‌های GPS عجیب بود و در عرض یک سال این نقاط فرونشست به پهنه تبدیل شده بود و این پهنه ۱۸.۵ سانتیمتر نشست کرده بود. اردیبهشت امسال نیز در آخرین دوره برداشت‌های GPS انجام شد که در مردادماه پردازش کامل داده‌ها همراه با جابه‌جایی قائم و افقی زمین در استان داده می‌شود، به‌عنوان مثال داده‌ها نشان می‌دهد که ایستگاه حبیب‌آباد چند سانتیمتر نشست قائم داشته است و...، همچنین پیرو این بررسی‌ها قرار شد نرخ نشست سازه‌ها و پل‌های تاریخی اصفهان همچون پل خواجو، سی‌وسه پل، مدرسه امام صادق، کاخ اشرف، میدان نقش‌جهان، مسجد عتیق، خانه بخردی‌ها، مسجد سید و... از طریق نصب ۲۷ دستگاه GPS مشخص شود.

◉ آیا این ایستگاه‌ها اکنون بر روی بناهای تاریخی نصب شده‌اند؟

اسلامی: آنتن ماهواره‌ای دستگاه‌های GPS که قرار بود بر روی بناهای تاریخی نصب شود باید بر روی صفحه‌ای قرار گیرد. ما معمولاً کنسول دستگاه‌های GPS را بر روی دیوار سازه‌ها بتنی بعد از سوراخ کردن سوار می‌کنیم، اما در سازه‌های تاریخی همچون سی‌وسه پل و خواجو نمی‌توان بدنه بنا را سوراخ و دستگاه را سوار کنیم، بنابراین باید صفحه‌ای برای نصب این دستگاه ساخته می‌شد که تاکنون استان اعتبار این صفحه را فراهم نکرده است.

◉ اعتبار این صفحات چقدر است؟

اسلامی: برای تأمین این صفحات نیاز به اعتباری در حدود ۱۲۰ میلیون تومان بوده که اسفند سال گذشته طی جلساتی که با مدیرکل میراث برگزار شد، گزارش کاملی در این خصوص ارائه و بنا شد این هزینه را تأمین کنند. متأسفانه هنوز تأمین اعتباری صورت نگرفته هر چندکه با شرایط جدید پیش آمده برای دستگاه‌های GPS سازمان که همه آنها مربوط به ۱۵ سال قبل بوده است و شرکت تامین‌کننده این دستگاه‌ها در ایران این مدل دستگاه را تا یکی و دو ماه دیگر پشتیبانی خواهد کرد و بعد از آن در دستگاه‌ها باید تغییرات سخت‌افزاری صورت گیرد که به دلیل تحریم‌ها به صرفه نخواهد بود. در حالیکه اگر ما این بررسی را انجام دهیم برای همیشه به این سوال پاسخ خواهیم داد که سازه‌های تاریخی آیا نشست داشته‌اند یا خیر و آیا این نشست‌ها به آب بستگی دارد یا خیر؟ یا ترک‌های مدرسه چهارباغ مربوط به خود سازه است یا مربوط به فرونشست زمین؟ و....

◉ براساس نتایج آخرین نقشه فرونشست زمین در سال ۱۴۰۰ میزان فرونشست زمین در مناطق مختلف اصفهان مشخص شده است؟

اسلامی: بله دقیقا مشخص خواهد شد. درحال‌حاضر سیزده دوره پایش به‌صورت کامل انجام‌شده است که بعد از هشتمین دوره یک گزارش مقدماتی و اولیه به مدیریت بحران تحویل داده شد و ان‌شاءالله بعد از پردازش داده‌ها که در حدود ۲ میلیارد رکورد است و همپوشانی با داده‌های ایستگاه‌های GPS شهرداری اواخر مرداد و شهریور گزارش نهایی را به مدیران استان تحویل داده خواهد شد. نکته‌ای که باید به آن اشاره کرد این است که نباید ذهن خود را به موضوع نرخ فرونشست معطوف کنیم. اینکه مکانی عدد بالایی را نشان می‌دهد و جایی عدد پایین را نشان می‌دهد دلیلی بر بحرانی بودن آن نقطه با نرخ بالا نخواهد بود، چراکه نرخ مثلاً چند سانتیمتری از نرخ ۲۰ سانتیمتری داشته باشد. یعنی اینکه مکانی که در حال فرونشست است و وضعیت آبرفت آن مکان نیز بسیار مهم است.

◉ میزان نشست زمین در مناطق مرکزی اصفهان نیز مشخص است؟

نادی: ما نباید فرونشست زمین در مناطق مسکونی اصفهان را از یکدیگر منفک کنیم. خیابان امام خمینی، رهنان، خانه اصفهان جزئی از اصفهان هستند و حتی تراکم جمعیتی این مناطق بیشتر از مناطق مرکزی اصفهان است و به‌نوعی بیشتر ساخت‌وسازهای شهری و ساختمان‌های بلندمرتبه در مناطق ۷ و ۸ اصفهان است. همچنین تفاوتی بین شهرک نیروی هوایی که مرمت نشده یا دیگر مناطق خانه اصفهان وجود ندارد. متأسفانه برخی به نادرستی تصور می‌کنند که این شهرک به‌صورت خاص فرونشست دارد، در حالیکه این‌گونه نیست و منطقه بیرون آن به دلیل اینکه خصوصی بوده، مرمت شده است، اما این شهرک به دلیل دولتی بودن مرمت نشده و رها شده است، بنابراین مشاهده می‌کنیم دیوارها در این مناطق چرخیده است. همچنین اگرچه اطراف کاسه دشت اصفهان-برخوار همچون ارغوانیه، شهید کشوری، مرداویج، دانشگاه اصفهان، دانشگاه صنعتی، محمودآباد و پالایشگاه فرونشست زمین نداریم، اما وسط کاسه همچون حبیب‌آباد فرونشست زمین بیشتر است. بنابراین هرچه از مرکز فاصله گرفته و به حاشیه می‌رسیم نرخ فرونشست زمین کمتر می‌شود.

◉ آیا در مناطق دارای فرونشست زیاد، کم بودن نرخ فرونشست در برخی از مناطق خوب است یا نه؟

نادی: الزاما خوب نیست؛ باید توجه داشت در بسیاری از موارد، اختلاف نشست شرایط بحرانی را ایجاد می‌کند نه نرخ فرونشست. مثلاً در شهر دامنه ساختمان‌های احداث شده در مجاورت کوهستان و دارای نرخ فرونشست کم و نیز ساختمان‌های بنا شده در وسط آبرفت با نرخ فرونشست زیاد، دارای کمترین آسیب و سازه‌های احداثی در حاشیه آبرفت به سبب قرارگیری در منطقه انتقالی بین دو ناحیه با نرخ فرونشست کم‌وزیاد و یا به عبارتی اختلاف نشست زیاد دارای بیشترین آسیب بودند، همانند آنچه در مسجد سید اصفهان شاهد هستیم. سازه‌هایی که شمالی جنوبی هستند و به خصوص طول بیشتری دارند، بیشتر در معرض آسیب‌های ناشی از فرونشست زمین هستند. البته وضعیت فرونشست زمین در مناطقی همچون شهرک کاوه و شهرک نیروی هوایی تنها مربوط به یکی دو ساختمان نیست، بلکه یک محله را درگیر کرده و یا خیابان سعدی در خیابان غرضی یک محدوده کلی است و یکی دو خانه نیست. یا مثلاً بیمارستان غرضی به‌عنوان یک سازه بتنی جدید امروز درگیر فرونشست زمین شده است. فاجعه وقتی رخ می‌دهد که مثلاً لوله‌های آب با قطر ۱۴۰۰ میلیمتر بر اثر فرونشست زمین تحت تنش قرار می‌گیرند. مشابه این اتفاق در شهر دامنه رخ داد و زمانی که لوله‌ها براثر تنش، کش آمدند، لوله‌ها بریده و زیر زمین دچار نشتی شدند، ابتدا این نشتی راه به لوله‌های فاضلاب باز کرد که در این شهر شاهد چند مورد انفجار و آتش‌سوزی بودیم. باید توجه داشت که فرونشست زمین و تأثیر آن بر زیرساخت‌ها و تاسیسات، ذهنی و سناریور نیست، بلکه واقعی است، کما اینکه در حادثه متروپل نیز چنین بود که همه از طراح، ناظر، پیمانکار، نظام‌مهندسی، شهرداری و... چشمان خود را به واقعیت بستند و روند کار این ساختمان را متوقف نکردند. اگر نظارت‌ها درست بود فاجعه متروپل اتفاق نمی‌افتاد. متأسفانه باوجود مسیر غلط ما ترجیح به حرکت در این مسیر دادیم، در حالیکه مسیر غلط به نتیجه غلط که همان فاجعه متروپل و یا فرونشست زمین در اصفهان منتج می‌شود. ممکن است بگوییم ساختمانی را به دلیل ترک‌های شدید فرونشست زمین تخلیه می‌کنیم، اما ادامه مسیر غلط یعنی اتمام آب‌های زیرزمینی یعنی مخاطره کل زیست اصفهان از صنعت، کشاورزی، آب شرب و... که همه وابسته به دو منبع آب سطحی و زیرزمینی است.

◉ درحال‌حاضر وضعیت منابع آبی دشت اصفهان چگونه است؟

نادی: وضعیت آب‌های سطحی نیز دچار تغییراتی شده که گرمایش زمین عامل اصلی و دستکاری در بالادست و پایین‌دست سد عامل اصلی تغییرات است. تغییرات اقلیمی به مفهوم تغییرات در زمان مناسب بارش و نوع و میزان بارش است و این تغییرات نیز موجب تغییر در الگو و میزان کشت و تولید محصولات کشاورزی می‌شود. هیچ شخص، نهاد یا سازمانی نمی‌تواند روند نزولی حجم ذخایر آب‌های زیرزمینی را کتمان کند. متأسفانه به‌طور متوسط سطح آب‌های زیرزمینی در دشت اصفهان- برخوار سالیانه یک متر کاهش می‌یابد و بر اساس مطالعات شرکت آب منطقه‌ای اصفهان، ۳ میلیارد مترمکعب کسری آبخوان دشت اصفهان-برخوار است. یعنی هرلحظه به زمان اتمام ذخایر آب زیرزمینی نزدیک‌تر می‌شویم. شاید سال ۱۴۰۹، شاید ۱۴۱۶ و یا... به هر شکل عدم مدیریت و برداشت بی‌رویه از منابع آب زیرزمینی به مفهوم اتمام ذخایر آب‌های زیرزمینی است.

◉ اگر ذخیره آبخوان دشت اصفهان به صفر رسید، شاهد چه اتفاقی خواهیم بود؟

نادی: متأسفانه شرایط آب‌های سطحی اصفهان به سبب عدم مدیریت صحیح بر منابع، افزایش بارگذاری در بالادست و پایین‌دست سد و کاهش تقریبی نزولات آسمانی مطلوب نیست که نتیجه آن خشکی طولانی‌مدت زاینده‌رود، عدم تغذیه آبخوان، خشکی تالاب گاوخونی است. احداث شهرک‌های اقماری نمونه‌ای از بارگذاری جمعیتی در این دشت است. سال ۱۳۱۹ جمعیت اصفهان ۲۰۰ هزار نفر بود و در سال ۱۳۹۵ با ۱۰ برابر شدن به دو میلیون نفر رسید. در این مدت علاوه بر افزایش جمعیت، ذخایر آب‌های زیرزمینی نیز به نصف کاهش یافته است، به عبارتی سهم سرانه آب برای هر نفر در اصفهان از سال ۱۳۱۹ تا سال ۱۳۹۵ از ۱۰۰ درصد به ۵ درصد کاهش یافته است، یعنی کاهش ۹۵ درصدی سرانه آب طی مدت ۷۶ سال. نشانه‌های فرونشست همانند بروز تب ناشی از یک بیماری مزمن است و بیماری همان کاهش منابع آب زیرزمینی همانند کاهش حجم خون در بدن. عدم توجه به کاهش آب زیرزمینی و عدم مدیریت بر منابع آب سطحی و زیرزمینی به مفهوم نادیده گرفتن تب و استقبال از مشکلات عدیده در آینده خواهد بود. اتمام آب‌های زیرزمینی به مفهوم ناتوانی در تولید کشاورزی، دامداری و صنعتی و حتی تأمین آب شرب است. از سوی دیگر باید توجه داشت که امروز تنها تهدید پیش‌رو تامین آب نیست. ۹۲ درصد تولید برق ما از سوخت‌های فسیلی است که تولید سالانه ۷۴۰ میلیون تن دی‌اکسید کربن ایران را در رتبه ۶ تولید این آلاینده در جهان قرار می‌دهد. بنابراین لزوم قطع وابستگی از منابع سوخت فسیلی ضروری است. به‌طورقطع در صورت عدم چاره‌اندیشی در دو بخش آب و انرژی فرصت‌های موجود به تهدیدهای آینده بدل خواهد شد که نتیجه آن احتمال بروز بحران تمام بخش‌های زندگی ماست. بخشی از گرمایش هوا به تولید بالای دی‌اکسید کربن برمی‌گردد. باید توجه داشت که تنها یکی از تولیدکنندگان در صنعت فولاد حدود ۸ میلیون تن دی‌اکسید کربن در سال تولید می‌کند که بخش زیادی از آن مربوط به تأمین برق مصرفی واحد تولیدکننده از سوخت فسیلی است. باید به این موارد به‌صورت کلان توجه کنیم که تنها یک شهر درگیر نیست و وظیفه دانشگاه شفاف‌سازی این موارد است.

◉ با توجه به تمرکز صنعت در استان، سهم اصفهان در تولید ناخالص داخلی کشور چقدر است؟

حاتمی: استان اصفهان در حدود ۵ تا ۶ درصد از تولید ناخالص داخلی کشور را در اختیار دارد. بر این اساس جایگاه ما در میان ۳۱ استان کشور عموماً سوم تا چهارم است. همین‌طور در حدود ۲۵ درصد از تولید ناخالص داخلی استان مربوط به بخش صنعت است. براین اساس اصلی‌ترین بخش فعالیت‌های اقتصادی استان در حوزه صنعت صورت می‌گیرد و استان اصفهان صنعتی‌ترین استان کشور است.

◉ اما با تداوم برداشت‌ها و خالی شدن آبخوان اصفهان، اگر برای مقابله با فرونشست زمین چاره‌اندیشی نکنیم، شاهد آثار اقتصادی و اجتماعی ناشی از این پدیده در اصفهان به‌عنوان قطب صنعت کشور هستیم. در این شرایط چه بلایی بر سر اصفهان و اقتصاد این شهر خواهد آمد؟

حاتمی: فارغ از چیزی که در زیر زمین روی می‌دهد، اکنون یک ادراک عمومی در این خصوص وجود دارد که استان و شهر اصفهان دارای فرونشست زمین در ابعاد گسترده است. این وضعیت بالطبع روی بسیاری از شاخص‌های اقتصادی تأثیر منفی دارد. در میان این شاخص‌های اقتصادی، به نظر می‌رسد که به وضعیت یک شاخص کمتر توجه شده، در حالیکه این شاخص بسیار واجد اهمیت است. این شاخص نرخ تشکیل سرمایه ثابت است که می‌توانیم آن را معادلی برای نرخ سرمایه‌گذاری داخلی در نظر بگیریم. موضوع مهمی که وجود دارد این است که این نرخ طی بیست سال گذشته هم در ایران و هم در استان اصفهان روند منفی داشته است. تصور کنید ما در کارخانه‌ای ۱۰ دستگاه پرس داریم، اگر پنج سال بعد ما این ده دستگاه را به ۱۱ دستگاه تبدیل کنیم یعنی نرخ تشکیل سرمایه ما در طول این پنج سال ۱۰ درصد رشد داشته است. حال اگر برعکس یکی از این دستگاه‌ها خراب شوند و ما نتوانیم آن را جایگزین کنیم و تعداد دستگاه‌های ما به ۹ دستگاه برسد، این نشان می‌دهد که نرخ تشکیل سرمایه ثابت ما منفی بوده است. در ایران و استان اصفهان حالت دوم وجود داشته است، یعنی نرخ تشکیل سرمایه ثابت منفی بوده است. حالا در این وضعیت بحث فرونشست زمین نیز در استان مطرح می‌شود. بالطبع باتوجه به این وضعیت سرمایه‌گذاری‌های احتمالی جدید نیز از استان فرار خواهند کرد. همین‌طور نرخ تشکیل سرمایه ثابت گرچه برای تمام بخش‌های اقتصادی مهم است، اما برای صنعت اهمیت بیشتری دارد. بنابراین چون استان اصفهان یک استان صنعتی است باید نسبت به متغیرهای رشد اقتصادی ازجمله نرخ تشکیل سرمایه ثابت حساس‌تر باشد. در صورت تداوم فرونشست بالطبع چشم‌اندازهای اقتصادی استان کم‌فروغ باقی می‌مانند و استان قادر به حفظ و افزایش سرمایه‌گذاری‌های داخلی نخواهد بود. در مورد سایر شاخص‌های اقتصادی نیز احتمالاً همین وضعیت وجود خواهد داشت. در حوزه اجتماعی نیز رگه‌هایی از همین وضعیت قابل‌مشاهده است. در بررسی‌های صورت گرفته شدت مهاجرت به اصفهان کم شده است. برعکس ما امروز با پدیده‌ای در اصفهان روبه‌رو هستیم که نشان‌دهنده حرکت اصفهان به سمت پدیده‌ای به نام قجری شدن اصفهان است. در توضیح این موضوع باید گفت در دوره صفوی یک میلیون نفر در اصفهان زندگی می‌کردند که این آمار در دوره قاجاریه به ۷۰ هزار نفر رسید و جمعیت اصفهان به شدت کاهش یافت. این تجربه تاریخی یادآور موضوع تلخی است و ناظر بر این موضوع است که کاهش شدید جمعیت اصفهان مسبوق به سابقه است. درست است که در کوتاه‌مدت افت این‌چنینی جمعیت دور از ذهن است، اما بی‌تردید در صورت ادامه این وضعیت ما احتمالاً با پدیده مهاجرت معکوس روبه‌رو خواهیم شد. در حالیکه در گذشته افراد به استان اصفهان مهاجرت می‌کردند، در آینده احتمالاً این جمعیت از استان اصفهان به استان‌های دیگر مهاجرت خواهند کرد. اکنون موج خفیف این مهاجرت در اصفهان شکل‌گرفته و بسیاری از افراد در حال مهاجرت به استان‌های شمالی کشور هستند. زمانی که آلودگی هوا، کم‌آبی و فرونشست باهم یکجا جمع شوند، مشخص است که جذابیت استان برای سرمایه‌گذاری تا حد زیادی کاهش خواهد یافت. باید توجه داشت که حتی امروز فعالیت صنایعی همچون فولاد، پتروشیمی و صنایع بزرگ دیگر در اصفهان به دولت و رانت‌های مستقیم و غیرمستقیم دولتی وابسته است.

◉ به اعتقاد شما اگر صنعت فولاد را از اصفهان بگیریم، اصفهان دیگر استانی صنعتی خواهد بود یا خیر؟

حاتمی: قبلا توضیح دادم که تقریبا یک‌چهارم از GDP استان مربوط به بخش صنعت است و صنایع بزرگ بالطبع در اینجا نقش قابل‌توجهی داشته‌اند. کل فروش فولاد مبارکه در یکی دو سال اخیر بیش از ۱۰۰ هزار میلیارد تومان و سود خالص آن چیزی بیش از ۵۰ هزار میلیارد تومان بوده که عدد قابل‌توجهی است. این سود خالص به تنهایی بیش از کل عوارض و مالیاتی بوده است که استان در سال ۱۴۰۰ به خزانه کل واریز کرده است (حدود ۳۲ هزار میلیارد تومان). بنابراین مشخص است که سهم ۱۵ صنعت بزرگ اصفهان و به‌طور خاص فولاد مبارکه در تولید ناخالص داخلی استان بسیار بالا و واجد اهمیت است. با توجه به این موضوع و وابستگی حیات این صنایع به آب، اگر دشت اصفهان درگیر فرونشست زمین شود، این زیرساخت‌ها تحت تأثیر قرار می‌گیرد. با توجه به اینکه حوزه صنعت نقطه‌ضعف مسئولان ماست، آیا می‌توان از این مسیر واقعیت و آثار منفی فرونشست را برای آنها تبیین کنیم. حاتمی: به‌طور کامل این موضوع را قبول ندارم، اگرچه صحت دارد. تصور کنید فولاد مبارکه، ذوب‌آهن و پتروشیمی درگیر فرونشست زمین شوند که البته موضوع مهمی است، اما به اعتقاد من تأثیر فرونشست زمین در اصفهان امروز برای میراث فرهنگی اصفهان مهم‌تر است. به‌طورقطع با هر اتفاقی در نهایت می‌توان کارخانه فولاد و پتروشیمی را دوباره ایجاد کنیم، اما میراث فرهنگی را نمی‌توان ایجاد کرد، چراکه این میراث و هویت در کوتاه‌مدت و میان‌مدت غیرقابل تأسیس است. به همین دلیل نه‌تنها ما، بلکه جهانیان نگران تأثیر فرونشست بر روی میراث فرهنگی استان هستند. در حالیکه این نگرانی عام در مورد صنعت وجود ندارد. در مقام مقایسه قرار نیست کارخانه‌ها ماندگار باشند، میراث فرهنگی است که باید ماندگار باقی ماند.

مهر تایید بر کیفیت محصولات ذوب آهن

هیاتی از کشـور آلبانی با هدف آشـنایی بـا ذوب آهن اصفهان و تولیدات این مجتمع عظیم صنعتی، شنبه بیست و یکم خردادماه با مهرداد تولاییان معاون بهره‌برداری ذوب آهن اصفهان و تنی چند از دیگر مسئولان این شرکت دیدار و گفت‌وگـو کردند. به گزارش روابـط عمومی ذوب آهن، مهرداد تولاییـان معاون بهره‌برداری ذوب آهن اصفهان در این نشست گفت: این کارخانه نخستین تولیدکننده فولاد در ایران است و شاخه اصلی فعالیت آن تولید مقاطع طویل فولادی است و کلیه سایزهای میلگرد از ۱۲ تا ۳۲ میلیمتر و در صورت داشـتن سفارش تا سایز بالاتر را قابلیت تولید دارد. انواع تیرآهن از سـایز ۱۲ تـا ۳۰ (I و H) نیز جزء سـبد محصولات ذوب آهن اصفهان اسـت. وی افزود: این شـرکت با تبعیت از تغییر تقاضای مشـتریان در داخل و خارج از کشور، سبد تولید محصولاتش را تغییر داد و علاوه بر تولید محصولات سـاختمانی، کلاف‌های صنعتی، انواع ریـل، آرک‌های معدنـی و... را نیز تولیـد می‌کند. معاون بهره‌برداری ذوب آهن اصفهان با اشـاره به اینکه تولید ۲۰ درصـد از محصـولات این کارخانه از قالب سـاختمانی به صنعتی تبدیل شـده اسـت، تصریح کرد: در بحث کیفیت محصولات و استانداردهای آنها، ذکر این جمله کافی است که در سال گذشـته یک میلیون و ۱۰۰ هزار تن صادرات به بازارهای گوناگون داشـتیم و این نشـان دهنده کیفیت جهانی محصولات ذوب آهن اصفهان است.

هیات آلبانی ابرازکردند که بسـیار علاقمند بودیم قطب صنعـت ایـران (ذوب آهن اصفهـان) را از نزدیک ببینیم و طـی بازدیدی کـه امروز از بخش‌هـای مختلف کارخانه داشـتیم، می‌توانیم زمینه‌های همکاری بسیاری را تعریف کنیم.

روی خط خبر

صنعت و معدن چقدر تسهیلات بانکی گرفت؟

بخـش صنعت و معدن در سـال ۱۴۰۰ بخش قابـل توجهی از تسـهیلات بانک‌ها و موسسـات اعتباری را به خود اختصاص داد.

بـه گزارش ایراسـین، داده‌هـای وزارت صمت نشـان می‌دهد بانک‌ها و موسسـات اعتباری در سال ۱۴۰۰ مجموعا ۲۹۶۸۱.۶ هزار میلیارد ریال به بخش‌های اقتصادی تسهیلات پرداخت کرده‌اند که سـهم بخش صنعت و معدن برابر با ۸۹۷۹.۶ هزار میلیارد ریال بوده اسـت که ۳۰.۳ درصد کل تسهیلات پرداختی است.

بخـش بازرگانـی نیـز ۴۴۷۲.۲ هـزار میلیارد ریال از کل تسـهیلات را به خـود اختصاص داده که ۱۵.۱ درصد کل تسـهیلات پرداخت شـده را تشکیل می‌دهد.

سـهم تسـهیلات پرداختی در قالب سرمایه در گردش در تمام بخش‌های اقتصادی طی امسـال نیز به مبلغ ۱۹۳۷۶.۶ هزار میلیارد ریال و معادل ۶۵.۳ درصد کل تسهیلات پرداختی است.

همچنین سـهم تسـهیلات پرداختی در قالب سـرمایه در گـردش در بخش صنعـت و معدن مبلـغ ۶۹۵۱.۹ هزار میلیارد ریـال معادل ۷۷.۴ درصـد از کل تسـهیلات اعطایی بـه این بخش است.

جدول تسهیلات پرداختی به تفکیک بخش‌های اقتصادی در سـال ۱۴۰۰ نشـان می‌دهد از کل تسـهیلات اختصـاص یافته به بخـش صنعت و معـدن در سـال ۱۴۰۰، ۱۳.۹ درصد بـه ایجاد، ۷۷.۴ برای تامین سـرمایه در گردش، ۷.۱ درصد برای توسـعه، ۰.۹ درصـد برای تعمیـرات، ۰.۴ درصـد برای خریـد کالای شـخصی، ۰.۲ درصد برای خرید مسـکن و ۰.۱ درصد نیز برای سـایر مصارف اختصاص یافته است.

صنایع دارای کوره‌های ذوب در خاموشی‌ها خسارت می‌بینند

رئیس مجمع نمایندگان اسـتان اصفهان گفت: برخـی از صنایـع کـه کوره‌هـای ذوب دارند در اعمال خاموشـی‌ها با مشـکلات جـدی رو به رو می‌شوند، این در حالی است که در برخی از مواقع این خاموشـی‌ها برنامه‌ریزی شـده نبوده و بدون خبر قبلی برق قطع شـده و این کوره‌ها خسارت دیده‌اند.

حجت‌الاسـلام سید ناصر موسـوی لارگانی در گفت‌وگو با ایراسـین با اشاره به مشکلات صنایع در فصل تابسـتان در زمینه تامین برق اظهارکرد: در زمینـه خاموشـی‌ها و سـاماندهی ایـن امـر برنامه‌ریزی‌هایی انجام شـده و این امر در امسال علاوه بر صنایع برای کشاورزی نیز خاموشی‌هایی را اعمال کرده‌اند.

وی بـا بیان اینکه باید توجه داشـت که برخی از صنایـع کـه کوره‌هـای ذوب دارنـد در اعمال خاموشـی‌ها با مشـکلات جدی روبه‌رو می‌شوند، افزود: این در حالی اسـت کـه در برخی از مواقع این خاموشـی‌ها برنامه‌ریزی شـده نبوده و بدون خبر قبلی برق قطع شـده و این کوره‌ها خسارت دیده‌اند.

رئیس مجمع نمایندگان استان اصفهان با بیان اینکـه قطعی بـرق برخی از صنایع کـه در تولید و تجهیزات آنها خسـارتی وارد نمی‌شـود، ممکن اسـت، اضافه کرد: این امر بیشتر در پیک مصرف لحاظ شـود تا بتوان بـرق خانگـی را نیز تامین کرد.

وی با بیان اینکـه مجلس مصوبه‌ای را مبنی بر همکاری صنایع بزرگ در تولید برق داشته است، ابرازکـرد: راه‌انـدازی نیروگاه‌های خورشـیدی و ترکیبی در دستور کار قرار گرفته است.

حجت‌الاسلام موسوی لارگانی افزود: حتی دولت تفاهمنامـه‌ای را با صنایع داشـته که در صورت مازاد تولید برق، برق اضافه را از صنایع خریداری کند که این امر مشـوق بسیار خوبی برای صنایع است.

وی با بیان اینکه شرکت فولاد مبارکه راه‌اندازی نیروگاه هزار مگاواتی برق را در دسـتور کار دارد، گفت: البته باید توجه داشت تا بهره‌برداری از این پـروژه در صنایع و همچنین خود شـرکت فولاد مبارکه مصارف غیرضرور مدیریت شود تا مشکلی در زمینه تامین برق به وجود نیاید.

به‌دنبال لغو عوارض صادراتی صنایع معدنی مطرح شد:

فرصت‌های از دسته رفته بازنمی‌گردد

عکس: روزگار معدن

مرضیه احقاقی

در ۲هفتـه گذشـته گمـرک لغـو عـوارض صادراتـی را به‌طور رسـمی به همـه واحدهای سـتادی و گمـرکات اجرایی ابلاغ کـرد. وضع عوارض یادشـده با موجی از اعتراضات از سوی فعالان صنعتـی به‌ویژه در حوزه فـولاد روبه‌رو شـد. این عوارض با هدف تنظیم بـازار داخلی اجرایی شـدند اما صنعتگران معتقد بودند تنها نتیجه اجرای چنین مصوبه‌ای، از دسـت رفتن بازارهـای صادراتی ایـران خواهد بود. شـدت گرفتن مـوج انتقادها و همچنین کاهش قیمت محصولات معدنی، فلزی، پتروشیمی و... موجب شد این مصوبه ادامه‌دار نباشد و لغو شود. با این وجـود، فعالان صنایع گوناگـون ضمن تاکید بر حـق دولت برای وضع عـوارض صادراتی تاکید دارند که این مصوبه در شـرایط اشتباهی وضع و اجرا شـد و آسـیب‌های غیرقابـل جبرانی را بـه صنعتگران تحمیـل کـرد. بدین‌ترتیب لغو مصوبه یادشـده به‌منزله اتمـام اثرات منفی آن بر عملکرد تولیدکنندگان نیست. فعالان صنعت فولاد با اشـاره به تحریم صنعت فولاد روسـیه در هفته‌هـای گذشـته تاکیـد دارنـد که این کشـور به رقیبی برای ایران در مسـیر صادرات محصولات فولادی بدل شـده است. با سخت‌تر شدن مسـیر صادرات فولاد ایران به‌دنبال وضع عوارض صادراتی، بسیاری از فولادسازان کشور، بازار صادراتی خود را به روسـیه واگذار کرده‌اند. حال با لغـو مصوبه یادشـده بازپس‌گیری بازار صادراتی برای فولادسـازان کشـور آنقدرها هم سـاده نخواهد بود؛ بنابرایـن باید تاکید کرد که اثرات مقررات و مصوبات اشتباه حتی پس از لغو این بخشنامه‌ها ادامه دارد.

▣ مقررات غیرکارشناسی بلای جان صنعت

سیدعلی محمـد ابوئی‌مهریزی، عضو هیات مدیره انجمـن نوردکاران در گفت‌وگـو بـا «روزگارمعـدن» و در ارزیابـی لغـو مصوبه اخذ عـوارض صادراتی از مـواد معدنـی و کالاهای صنایع معدنـی، محصولات پتروشـیمی گفت: صادرات به‌عنوان راهکاری برای توسعه اقتصادی و صنعتـی کشـورها موردتوجـه قـرار دارد و سیاست‌هایی با هدف تسهیل صادرات یا افزایش فروش کالاهـای گوناگون در بـازار بین‌المللی اجرایی می‌شود.

وی با اشاره به مشکلات فولادسازان ایرانی در مسیر صادرات، افزود: ظرفیت تولید در بسیاری از حلقه‌های زنجیره فولاد کشـور به‌مراتب بیش از نیـاز کشـور و صادرات تنها راه تـداوم تولید و حفـظ موقعیت‌های شـغلی در زنجیره فولاد است.

این در حالی اسـت که سـال‌ها تحریم ایران از سوی سـایر کشـورها، خود مانعی بزرگ در مسـیر فروش فولاد و محصولات فولادی ایران در بازارهای جهانی به‌شمار می‌رود. با این وجود، فولادسازان کشـور تلاش خود را به‌کار بسته‌اند تا حضوری موفق در این بازارها داشـته باشـند و سـهمی از بازارهای بین‌المللی فولاد جهان را ازآن خود کنند.

عضو هیـات مدیره انجمن نوردکاران گفت: با توجـه به چالش‌های ناشـی از تحریم، از دولت انتظار می‌رود امتیازهایی را در اختیار صنعتگران قرار دهد یا با ارائـه راهکارهایی همچون حذف معافیـت مالیاتی صادرات، درصـدد جبران این شرایط دشوار تحمیلی به صنایع باشد.

ابویی افزود: با ایـن وجود، دولت نه‌تنها اقدام مثبتی بـرای حمایت از صنایع و صادرات فولاد ترتیب نـداده، بلکـه با تصویب وضـع عوارض صادراتی، فروش محصولات تولیدشـده در این زنجیـره را بـا چالش‌های جدی روبـه‌رو کرده اسـت. قطع برق در تابسـتان و ذخیره‌سـازی محصـولات موردبحث برای ایـن دوره، تنظیم بازار و همچنین رانت‌زدایی از مهم‌ترین دلایلی بودند که از سوی سیاسـت‌گذاران برای توجیه تصویـب این طرح مطرح شـدند. بـا این وجود طرح یادشـده به‌قدری ناپخته و غیرکارشناسی بود که نه‌تنها تاثیری بر تنظیم بازار فولاد کشور نداشت، بلکه آسـیب‌های جدی به عملکرد این صنعت تحمیل کرد.

▣ قوانیـن ناپایـدار مخـل امنیـت سرمایه‌گذاران

این فعال صنعـت فولاد گفت: هرچند مصوبه یادشده، لغو شـده اما همچنان شاهد نارضایتی تولیدکننـدگان و صنعتگـران از اثـرات منفی و ادامه‌دار این بخشـنامه هسـتیم. متاسفانه در طول سال‌های اخیر شـاهد مقررات و مصوبات ناکارآمدی بوده‌ایم.

این مقررات پس از مدتی لغو می‌شوند اما اثر خود را بر عملکرد صنعت بجا می‌گذارند. تغییر روزانه قوانین و مقررات، امنیت سرمایه‌گذاری را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد.

ابویی گفت: وضـع و در ادامه لغو مصوبه اخذ عوارض صادراتی نه‌تنهـا نتیجه مثبتی به‌دنبال نداشت، بلکه دستاوردهای ۲ سال گذشته مبنی بر جلوگیری از خام‌فروشی را هم از بین برد. در ۲ سـال اخیر تلاش‌هایی مبنی بر وضع عوارض صادراتـی روی محصولات معدنی انجام شـد و اکنـون با حذف عوارض صادراتی یادشـده، این عوارض نیز حذف شده‌اند.

▣ فرصت‌هـای صادراتی را از دسـت دادیم

ایـن فعال صنعت فـولاد گفت: به‌عـلاوه آنکه همیـن وضع عـوارض برای مدت زمـان ۲ ماهه زمینه از بین رفتن بخشـی از بازارهای صادراتی مـا را فراهم کرد. درواقع اعتمـاد خریداران ما از بیـن رفتـه و بدین‌ترتیب پس از اجـرای مصوبه موردبحث، فولادسـازان روس، جـای مـا را در بازارهای جهانی گرفتند. به‌دنبال حمله روسیه به اوکراین، این کشور از سـوی بسیاری از کشورها به‌ویژه در اروپا تحریم شـد. در چنین شـرایطی، فولادسـازان روس، بازارهـای صادراتـی خود را از دسـت دادنـد؛ بنابراین این فولادسـازان برای تـداوم فعالیت خـود در بازارهـای جهانی اقدام به ارزان‌فروشـی محصولات خود در بازار جهانی کردند. بدین‌ترتیب بازار صادراتی ایران به‌شـدت محدود شـده اسـت. در چنیـن موقعیتی، وضع قوانیـن ناکارآمد و ایجاد سـدی تازه در مسـیر صادرات فولاد ایران که آن هم با شـرایط تحریم روبه‌رو است، ما را از بازار رقابت جهانی عقب راند.

▣ نظـرات بخش خصوصی در حاشـیه است

ابویی گفت: بارها بـه دولت تاکید کردیم که وضع عوارض صادراتی حق دولت اسـت، با این وجود، این استراتژی در اشتباه‌ترین زمان ممکن اجرایی شد و آسـیب‌هایی را به تولیدکنندگان وارد کرد. عضو هیـات مدیره انجمن نوردکاران افـزود: بخش اصلی چالش‌های حاکم بر زنجیره فولاد از نبود کارشناسان و سیاست‌گذاران به‌ویژه نمایندگان بخش خصوصی در روند قانون‌گذاری نشـأت می‌گیـرد. در چنین موقعیتـی، نظرات اصلی ما به گوش سیاست‌گذاران نمی‌رسد.

ایـن فعال صنعت فـولاد در پایان اظهار کرد: متاسـفانه در رونـد سیاسـت‌گذاری‌ها، نظرات فعـالان بخش خصوصـی حتی در مقایسـه با تولیدکننـدگان وابسـته به دولت، در حاشـیه قرار دارد. بدین‌ترتیب بایـد اقرار کرد که تولید برای فعالان بخش خصوصی به‌مراتب دشـوارتر است.

▣ بـازار صادراتـی فـولاد ایـران در اختیار روس‌ها

رضـا شهرسـتانی، عضو هیـات مدیـره انجمـن تولیدکننـدگان فـولاد ایـران در گفت‌وگـو بـا «روزگارمعـدن» اظهـار کـرد: وضـع عـوارض صادراتی، سیاسـت اشـتباهی بود که آسیب‌های غیرقابل جبرانی به صنایع و حتی اقتصاد کشـور تحمیـل کرد. در همیـن بازه زمانی شـاهد افت صادرات و ارزآوری به کشور بودیم. حتی بخشی از روند رو به رشـد قیمت ارز در بازار آزاد را می‌توان ناشی از مصوبه وضع عوارض صادراتی و محدودیت برای ورود ارز به کشـور دانست؛ یعنی اثرات این مصوبه بسـیار جدی بودند و اقتصاد کشور را هم تحت‌تاثیر قرار دادند. این فعال صنعت فولاد گفت: به‌دنبال اجرایی شـدن این مصوبـه و بی‌توجهی دولت به انتقادهای کارشناسـی فعالان صنعتی و تولیدکنندگان، شـاهد از دسـت رفتن بخشی از بازارهـای صادراتی کشـور بودیم. این مشـکلات عملکـرد صنایـع را تحت‌تاثیـر قرار داده اسـت؛ بنابرایـن انتظار می‌رفت سیاسـت‌گذاران با وضع قوانیـن و مقـررات کارآمـد از تولیـد و صادرات حمایـت کنند. اما در این میان، نه‌تنها هیچ قانون حمایت‌گرانه‌ای از صنایع اجرایی نشد، بلکه هر روز شاهد بروز چالشی جدی در مسیر فعالیت صنایع بودیم. عضو هیات مدیـره انجمن تولیدکنندگان فولاد با اشـاره بـه وضع عـوارض صادراتی روی محصولات زنجیره فولاد، اظهار کرد: این تعرفه در شـرایطی برقرار شـد که همزمـان صنعت فولاد روسـیه به‌دنبال حمله نظامی این کشور به خاک اوکراین با تحریم روبه‌رو شـد. همان‌طور که بارها تاکید شـده صادرات به‌منزله تداوم تولید است و درنتیجه فولادسـازان روس با هدف تداوم حضور در بازارهای جهانی، محصـولات خود را با قیمت پایین‌تر به فروش می‌رسـانند. بدین‌ترتیب رقابت برای فولادسـازان ایرانی در بازار بین‌المللی دشوار شده است. حال وضع قوانین و مقررات سختگیرانه از سـوی دولت ایران به‌منزله از دست رفتن بازار صادراتی کشور ما به نفع روسیه بود.

وی در ارزیابی حذف عوارض صادراتی از ابتدای خرداد امسـال گفت: متاسفانه مصوبه یادشده در همان دوره حـدود ۲ ماهه، تاثیر منفی خود را بر بازار ما گذاشـت. بازار صادراتی به‌آسانی به‌دست نمی‌آید اما به‌راحتی از دست می‌رود.

▣ مشکلات ادامه‌دار صنعت

شهرستانی در ادامه افزود: از هفته گذشته شاهد برقراری محدودیت برق فولادسازان کشور بودیم. این محدودیـت به‌ویژه برای فولادسـازان بخش خصوصی اعمال می‌شـود تاجایـی که تامین برق بسیاری از فولادسـازان از ۵۰ تا ۹۰ درصد کمتر شـده اسـت. این محدودیت بـرای صنعت فولاد به‌منزله توقف کامل خطوط تولید اسـت. چنانچه این محدودیت‌ها براسـاس پیش‌بینی برای ۳ ماه ادامه یابد، فعالان صنعت فولاد کشور با مشکلات جدی روبه‌رو خواهند شد.

وی گفـت: بـا نگاهی کلی بهشـرایط حاکم بر صنعت فولاد در می‌یابیم که گویا سیاست‌گذاران تمایلی به تحقق هدف تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در افـق ۱۴۰۴، ندارند وبر همین اسـاس نیز هر روز مانعی جدید در مسـیر فعالیـت این صنعت می‌تراشـند. این در حالی اسـت که در سال‌های گذشـته سـرمایه قابل‌توجهی جذب این صنعت شـده و هر گونه تغییر اسـتراتژی توسعه صنعتی به‌منزله از بین رفتن این حجم از سـرمایه‌گذاری در کشور خواهد بود.

▣ سخن پایانی

علی‌اکبر شامانی، مدیرکل دفتر صادرات گمرک ایـران در نامـه‌ای بـه تمام واحدهای سـتادی و گمرکات اجرایی اعلام کرد که مهلت موضوع اخذ عوارض صادراتی پلکانی از مواد معدنی و کالاهای صنایع معدنی، محصولات پتروشیمی و کشاورزی بـه پایان رسـیده و هرگونه اخذ عـوارض خلاف مصوبه تنظیم بازار اسـت. اخـذ عوارض صادراتی از مـواد اولیه معدنی و صنایع معدنی با انتقادهای جدی فعالان بخش معدن و صنایع معدنی روبه‌رو شـد. با این وجود، دولت بر اخذ این عوارض برای بـازده زمانی ۲ ماهـه اصرار ورزید. حال که مهلت اجـرای این مصوبـه به پایان رسـیده، از دولت و مدافعـان ایـن طرح انتظار می‌رود با انتشـار آمار دقیـق اثرگذاری این طرح بر تنظیم بازار و کنترل قیمت‌ها نسـبت به کارآیی آن پاسـخگو باشـند. به‌ویژه آنکه بسیاری از فعالان صنعتی تاکید دارند اجـرای مصوبه یادشـده منجر به از دسـت رفتن بـازار صادراتـی ایران در همین بازه زمانی شـده و فرصت جبران شـرایط هم از دسـت رفته است. اگر ادعای صنعتگران واقعی باشـد، مسئولان باید نسـبت به وضع مقررات غیرکارشناسی و ناکارآمد پاسخگو باشـند. این پاسـخگویی لازمه بهبود و اصلاح شـرایط اسـت. در ادامه باید خاطرنشـان کرد سـوای از میـزان صحت اعتراضـات فعالان صنعتی بایـد اقرار کرد که تغییر مـداوم قوانین، مقررات و سیاسـت‌های حاکم بر تولید و تجارت، به چالشـی جدی بـرای فعالان صنعتی کشـور بدل شـده تاجایی که این سیاسـت حتی در قالب ریسکی جدی برای صنعتگران شناسایی می‌شود و عملکـرد آنها را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد؛ بنابراین انتظـار می‌رود ضمن اصلاح شـرایط برای بهبود گذرگاه‌های تولید، راهکاری اساسـی اندیشـیده شود. تولید به‌منزله توسعه اقتصادی و اشتغالزایی اسـت؛ بنابراین سیاست‌گذاران نمی‌توانند و نباید نسبت به آن بی‌توجه باشند.

ضرورت توجه به تولید فولادهای پیشرفته

یک کارشـناس صنعت فـولاد گفت: بیـش از ۹۶ درصد فولادهای تولید کشـور، فولادهای سـاختمانی یا فولادهای سـطح یک مهندسی است و با توجه به برخورداری از دانش فنی و تجهیزات تکنولوژیک مناسب، این ظرفیت وجود دارد که در تولید فولادهای پیشرفته و با ارزش افزوده بالا گام‌های بلندی برداشته شود.

به گزارش فولادبان، اسـدالله فرشـاد اظهاکـرد: پیدایش یـا تولید انواع فولادهـای مخصوص، آلیاژی و مهندسـی و تولید گریدهای مختلف، به‌طور عمده به دلیل نیازی اسـت که صنایـع مختلف دارند و اهدافی کـه در تولید فولادهای بـا ارزش افزوده بالا وجـود دارد به دلیل کاربردهای صنعتی متفاوت موجود است.

وی افـزود: تولید و فروش فولادهای مهندسـی و با ارزش افزوده بالا در جهان به این دلیل است که بخش قابل توجهی از مواد اولیه تجهیزات فناوری را در صنایع حمل‌ونقل هوایی، نفت و گاز و پتروشـیمی، صنایع ماشین‌سازی، واگن‌سازی، کشتی‌سازی، ساخت‌وساز، تجهیزات پالایشگاه‌ها، نیروگاه‌ها، کارخانجات شـیمیایی و پزشکی و غیره را به خود اختصاص می‌دهد و کاربردهای ویژه دارد.

فرشـاد گفـت: اکنون سـهم قابل توجهـی از تولید فولاد جهان در کشـورهای مختلف تولیدکننده فولادهای آلیاژی، مهندسـی و مخصوص، صرف تامین نیاز صنایع آن کشورها می‌شود و به همین دلیل چالش‌های اساسی در مقابل صنعت فولادهای پیشرفته و با ارزش افزوده بالا وجود دارد.

امروز نیاز به عناصر آلیاژی از جمله کروم، نیکل، وانادیوم، تنگسـتن، مولیبدن و عناصر پایه مورد نیاز تولید فولادهای با ارزش افزوده بالا، سـبب شده تا نوسانات قیمتی و مسائل اقتصـادی در وضعیـت ایـن صنعت و آینـده آن قابل تامل شود.

این کارشناس صنعت فولاد اظهارکرد: در تولید فولادهای بـا ارزش افـزوده بـالا، سـطح فنـاوری و برخـورداری از تجهیزات تکنولوژیک بسیار مهم است، همچنین جایگزینی سیسـتم‌های جدید مورد نیـاز در بخش‌های فولادسـازی، عملیات حرارتی، فناوری‌های جدید کنترل کیفی، تجهیزات ذوب در خلا و غیره که برای تولید این دسته از فولادها مورد نیاز است، سـایر مواردی هسـتند که از نظر سرمایه‌گذاری و ایجـاد مناسـبات تولید این فولادها مـورد توجه ویژه قرار بگیرند.

ارتقای سـطح مهارت نیروی انسانی، آشـنا کردن آنان با فناوری‌های نوین، ارتقای بخش مهندسی و نظارت بر فرآیند تولید فولادهای پیشرفته، تامین نیازهای بلندمدت فولادهای مخصوص، اسـتمرار تقاضای بلندمدت بـازار و تحقق پایدار سـهم بازار، بازارسازی‌های نوین و حضور متمایز در بازارهای جهانی از دیگر مسائل مهم صنعت فولاد است.

روزگار معدن

شنبه ● ۲۸ خرداد ۱۴۰۱ ● ۱۸ ذی‌القعده ۱۴۴۳ ● ۱۸ ژوئن ۲۰۲۲ ● سال پنجم ● شماره ۸۶۰

صاحب امتیاز:
موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول و سردبیر:
ناصر بزرگمهر
مدیر فنی و هنری: مهدی نجفی
نمایندگی دفتر اروپا: چکاوک بزرگمهر

آدرس: تهران- میدان هفتم تیر- خیابان قائم مقام فراهانی- پلاک ۷۴
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰ - پیامک: ۳۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵

چاپ: انتخاب رسانه

www.Madandaily.com
www.instagram.com/Madandaily
www.twitter.com/Madandaily
www.t.me/Madandaily
E-mail:info@madandaily.com
tozi.smtnews@gmail.com

روی خط خبر

آینده روشن سهام سیمانی ها

مدیرعامل شرکت سیمان آبیک گفت: از کلینکر ذخیره شده برای تولید سیمان استفاده خواهیم کرد. به گزارش صدای بورس، مجمع عمومی عادی سالانه شرکت سیمان آبیک با حضور بیش از ۷۸ درصد سهامداران، اعضای هیات مدیره، نماینده سازمان حسابرسی و نماینده سازمان بورس برگزار شد. حمید فرمانی، مدیرعامل شرکت سیمان آبیک در مجمع عمومی عادی سالیانه این شرکت ضمن ارائه گزارشی از عملکرد یک ساله این شرکت گفت: در تولید تیپ ۲ سیمان برترین هستیم، بیش از ۹۰ درصد تولیدات سیمان سآبیک در تهران، البرز، گیلان و قزوین مصرف می‌شود. وی افزود: سود عملیاتی شرکت سیمان آبیک در سال ۱۴۰۰، نسبت به سال ۹۹ برابر با ۵۶ درصد رشد داشته است. برای نخستین بار در اردیبهشت ۱۴۰۱ کوره‌ای خاص برای تولید کلینکر به همت مهندسین داخلی شرکت افتتاح شد و در مدار قرار گرفت. فرمانی در ارتباط با چالش برق در صنعت سیمان گفت: برای قطعی برق برنامه‌ریزی داریم و از کلینکر ذخیره شده برای تولید سیمان استفاده خواهیم کرد. مدیرعامل شرکت سیمان آبیک سیاست‌ها و برنامه‌های شرکت سیمان آبیک در بخش بهای تمام شده را شامل موارد زیر عنوان کرد: خرید انرژی از بورس، افزایش راندمان دپارتمان‌های تولیدی، کنترل هزینه‌ها، بهینه‌سازی موجودی‌های قطعات و مواد اولیه، افزایش بهره‌گیری از ظرفیت خالی.

مقاومت در برابر شفافیت؟!

ورود خودرو به بورس کالا، اقدامی مناسب در مسیر ایجاد شفافیت و حذف قیمت‌گذاری دستوری بود. عرضه شفاف خودرو در بورس کالا خط بطلانی بر لاتاری خودروسازان بود تا علاوه بر شفافیت در قیمت‌گذاری سازوکار ناقص عرضه و فساد ناشی از آن عیان شود. موضوعی که دلیل اصلی آن به گفته اغلب کارشناسان ناکارآمدی شرکت‌های خودرویی کشور شناخته می‌شود. به گزارش سنا، براساس اطلاعیه عرضه بازار فیزیکی بورس کالا، قرار بود، ۴۳۰ دستگاه فیدلیتی و دیگنیتی در تالار حراج باز این بازار عرضه شوند اما تنها چند دقیقه بیشتر به آغاز حراج باز باقی نمانده بود که بنابر نامه معاون وزارت صمت مبنی بر کنسل شدن عرضه خودرو در بورس کالا، معاملات خودرو در تالار نقره‌ای تعلیق شد. پیرو این موضوع، مدیر بازرسی و امور اعضا بورس کالای ایران در نامه‌ای به شرکت‌های کارگزاری اعلام کرد که با وجود آماده‌سازی زیرساخت‌های لازم برای انجام معاملات خودرو در بورس کالا با توجه به نامه معاونت صنایع حمل‌ونقل وزارت صمت مبنی بر مصوبات شصت و سومین جلسه شورای‌عالی هماهنگی اقتصادی، عرضه خودرو در بورس کالا تعلیق می‌شود. حدود ۷۵۰۰ نفر به تازگی برای شرکت در عرضه‌های خودرو در بورس کالا کد دریافت کرده بودند که از این میزان ۱۳۰۰ نفر هر کدام حدود ۳۰۰ میلیون تومان به عنوان پیش پرداخت برای خرید خودرو از این مسیر پرداخت کرده و سفارش گذاشته بودند. اتفاقی که به زعم کارشناسان سبب تحرکات مناسبی در بازارسرمایه و ورود نقدینگی تازه به بازار شده بود. رسول علی محمدی، این کارشناس بورس کالای کارگزاری ایساتیس پویا در این خصوص به سنا گفت: عرضه خودرو در بورس کالا می‌توانست تصمیم بهینه‌ای برای بازارسرمایه و حتی کارخانه‌های خودروسازی در مسیر حذف قیمت‌گذاری دستوری باشد؛ این اقدام از خودروهای تقریبا لوکس شروع شد تا حساسیت کمتری در این خصوص به‌وجود آید. وی افزود: با ورود خودرو به بورس، تاثیر ورود کالاها در بازارسرمایه و ایجاد شفافیت به خوبی نمایانگر می‌شد. عملا سال‌هاست تفاوت زیاد نرخ خودرو موسوم به «درب کارخانه» با بازار آزاد محل چالش جدی مصرف‌کنندگان نهایی است که عملا عرضه در بورس کالا کمک شایانی به کشف نرخ واقعی‌تر بر اساس نظام عرضه و تقاضا می‌کرد. او تصریح کرد: این اقدام، حرکتی آرام و مناسب در مسیر ایجاد شفافیت و حذف قیمت‌گذاری دستوری در معاملات خودرو بود. از این طریق کمک زیادی در کوتاه شدن دست مافیای صنعت خودروسازی انجام می‌گرفت. موضوعی که دلیل اصلی ناکارآمدی شرکت‌های خودروسازی کشور در جمع کردن حاشیه‌های مرتبط با این موضوع به شمار می‌آید. این کارشناس بورس کالا تاکید کرد: در این میان نباید تلاش‌های بورس کالا و کارگزاری‌های عرضه‌کننده را در به انجام رسیدن عرضه خودرو در بورس نادیده گرفت، اقدامی که حتی در چند دقیقه مانده به آغاز معاملات خودرو در بورس کالا در حال انجام بود. علی محمدی اظهار کرد: اعتماد، موضوع ارزشمندی است که به سختی به‌دست می‌آید. طی مدتی که برای عرضه خودرو در بورس کالا تبلیغات زیادی انجام شد، حدود ۱۰ روز بازار اوراق بهادار، هم تا حدودی تحت تاثیر قرار گرفت در چنین شرایطی لغو یکباره این معاملات در شرایطی که پیش پرداخت‌های زیادی هم از طرف سرمایه‌گذاران به کارگزاری‌ها پرداخت شد، اقدام شایسته‌ای نبود و انتظار می‌رفت اگر مشکلی و نقدی در شیوه این عرضه وجود داشت به راه‌حل آن فکر می‌شد تا آنکه صورت مسئله را پاک کرد.

تقسیم ۹۹ ریال سود به ازای هر سهم در فرابورس

مجمع عمومی عادی سالانه فرابورس ایران برای سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۱۴۰۰ امروز هفدهم خردادماه ۱۴۰۱ برگزار شد و سهامداران علاوه بر تصویب صورت‌های مالی با تقسیم ۹۹ ریال سود به ازای هر سهم معادل ۲۹ درصد از سود تقسیمی موافقت کردند. به گزارش فرابورس ایران، در این جلسه که به ریاست بهروز خدارحمی برگزار شد، بیش از ۶۷ درصد از سهامداران مشارکت کردند و موسسه حسابرسی بیات رایان به عنوان حسابرس و بازرس اصلی، موسسه حسابرسی بهمند به عنوان بازرس و حسابرس علی‌البدل و روزنامه اطلاعات به عنوان روزنامه رسمی انتخاب شدند. میثم فدائی واحد، مدیرعامل فرابورس ایران در مجمع عمومی عادی سالانه فرابورس گزارشی از عملکرد این شرکت در سال مالی منتهی به ۲۹ اسفندماه ۱۴۰۰ ارائه کرد و گفت: میزان تامین مالی انجام شده از سوی فرابورس ایران در سال ۱۴۰۰ رقم ۱۸۹ هزار و ۸۶۰ میلیارد تومان بوده که از این میزان ۴۷ درصد مربوط به ورود شرکت‌های جدید به فرابورس و ۴۲ درصد نیز در بخش اسناد خزانه اسلامی بوده است. ضمن آنکه ۱۷۳۶ میلیارد تومان ارزش کل بازارهای فرابورس ایران در سال گذشته بوده است. وی در خصوص برنامه‌های در دست اجرای این رکن اجرایی بازار سرمایه برای توسعه بازارها و ابزارهای تامین مالی برای سال پیش رو عنوان کرد: در حوزه تامین مالی جمعی هفته گذشته قوانین تسهیل کننده خوبی تصویب شده است.

«توثیق سهام» جایگزین مناسب «ضمانت‌های سنتی»

عکس: آیدا فریدی

گروه معدن

از آنجا که سهام شرکت‌های سهامی عام پذیرفته شده در بورس به عنوان نقد شونده‌ترین دارایی‌ها محسوب می‌شوند، به نظر می‌رسد امکان توثیق از طریق سهام بتواند بر افزایش اعتبار بازارهای مالی و جذابیت‌های فرصت‌های سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه اثرگذار بوده و امکان تازه‌تری برای گرفتن تضامین لازم برای تامین مالی، گرفتن وام و ... فراهم کند.

به گزارش سنا، در دنیای امروز اموال اعتباری مانند اوراق بهادار به عنوان دارایی‌های نوین، بخش مهمی از سرمایه اشخاص محسوب می‌شوند و در کنار سایر انتفاعاتی که از این اموال می‌شود، امکان وثیقه گذاردن آنها اهمیت ویژه‌ای دارد، به طوری که اکنون در بسیاری از نظام‌های حقوقی، امکان وثیقه سهام استفاده می‌شود.

در این رابطه قوانین و دستورالعملی برای توثیق اوراق بهادار نیز در قانون بازار سرمایه کشور فراهم شده است، هدف از این دستورالعمل فراهم کردن شرایطی به منظور رفاه حال سهامداران بوده تا سهامدارانی که قصد دریافت تسهیلات از نهادهایی حتی خارج از نهادهای بازار سرمایه مثل بانک‌ها دارند، بتوانند در برابر اخذ تسهیلات، اوراق بهادار پذیرفته شده در بورس را به عنوان وثیقه دین خود به مرجع تسهیلات دهنده بسپارند و متقابلا متولی بازار سرمایه، این اطمینان را به طلبکار بدهد که اوراق بهادار بدهکار را از نقل و انتقال به نفع طلبکار مصون داشته و صرفا وفق قانون از اوراق بهادار مسدودی رفع انسداد می‌کند.

▣ توثیق مکانیزه سهام

امکان توثیق مکانیزه سهام، جهت دریافت کارت اعتباری و تسهیلات بانکی برای تمام سهامداران اسفند ماه سال گذشته فراهم شد.

مدیر عامل شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه در این خصوص گفته بود که مجوز استفاده از امکان توثیق مکانیزه سهام جهت دریافت کارت اعتباری و تسهیلات بانکی، پیش از این تنها برای مشمولان سهام عدالت راه‌اندازی شده بود و هیات مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار، مجوز استفاده از این امکان را برای سایر سهامداران نیز صادر کرد.

بر این اساس، تمامی بانک‌ها و موسسات مالی اعتباری قادر شدند با استفاده از زیرساخت توثیق مکانیزه سهام در شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، امکان وثیقه سهام بدون مراجعه حضوری و مدارک کاغذی را برای مشتریان خود فراهم کرده و نسبت به ارائه کارت اعتباری یا تسهیلات به مشتریان خود اقدام کنند.

امکان استفاده بانک‌های عامل با این روش و بر اساس برنامه زمان‌بندی و میزان منابع در اختیار خود فراهم شد. بنابراین سهامداران بورس قادر خواهند بود به جای فروش سهام جهت تامین نقدینگی مورد نیاز خود از کارت‌های اعتباری و تسهیلات اعطایی بانک‌ها استفاده کنند و مدت زمان بیشتری برای مدیریت فروش سهام خود در اختیار داشته باشند.

▣ توثیق سهام چیست؟

در حال حاضر اگر شخص سهامداری (حقیقی و یا حقوقی) قصد وثیقه‌گذاری نزد شخص دیگری داشته باشد می‌تواند طی مراحلی و تحت نظارت شرکت سپرده‌گذاری مرکزی، سهام خود را به عنوان وجه الضمان نزد شخص دیگری (حقیقی و یا حقوقی) توثیق کند.

توثیق اوراق بهادار در واقع، فرآیند درخواست مسدود کردن اوراق بهادار تحت مالکیت یک شخص وثیقه‌گذار (حقیقی و یا حقوقی) به نفع فرد وثیقه‌گیر (حقیقی و یا حقوقی) نزد شرکت سپرده‌گذاری مرکزی است. فرد مالک دارایی طی مدت توثیق، حق فروش دارایی تعیین شده را نداشته و هرگونه درخواست در خصوص رفع توثیق، درخواست اقدام به فروش دارایی توثیق شده، و .. باید به همراه مدارک و مستندات کافی که از سوی سپرده‌گذاری تعیین شده است، به صورت مکتوب به آن نهاد ناظر اعلام شود.

عایدات حاصل از دارایی در طی دوره توثیق (از قبیل تقسیم سود نقدی، سهام جایزه و حق تقدم و ...) به صورت توافق بین وثیقه‌گیر و وثیقه‌گذار تعیین می‌شود که در حین درخواست توثیق، مسیر این عایدات باید تعیین شود.

در صورت درخواست رفع توثیق از سوی هر کدام از طرفین، این درخواست باید بصورت مکتوب به همراه فرم‌های تکمیل شده مرتبط به سپرده گذاری جهت بررسی و انجام اقدامات مربوطه اعلام شود.

▣ فرآیند توثیق سهام

رویه کلی انجام معاملات عمده با طی مراحل زیر امکان پذیر است: در صورتی که وثیقه‌گذار نسبت به تعهدات خود که بابت آن اوراق بهادار را وثیقه کرده، اقدامی نکند، شخص وثیقه‌گیر می‌تواند با اعلام درخواست فروش به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی جهت وصول مطالبات خود اقدام به فروش دارایی تحت وثیقه کند.

رسیدگی به درخواست‌های توثیق اوراق بهادار، منوط به ارسال درخواست کتبی وفق فرم‌های از پیش تعیین شده، از سوی وثیقه‌گذار به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی است. در صورتی که وثیقه‌گذار شخص حقوقی باشد، فرم درخواست توثیق باید توسط صاحبان امضای مجاز، امضاء شود و آخرین روزنامه رسمی موید صاحبان امضا مجاز ضمیمه شود. چنانچه درخواست توثیق از سوی شخص حقوقی برای اوراق بهادار متعلق به اشخاص دیگر و به نیابت از ایشان به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی ارائه شود، وی باید ضمن تکمیل فرم درخواست توثیق، گواهی کند که درخواست کتبی اشخاص مذکور مبنی بر اعطای اختیار به شخص حقوقی جهت توثیق اوراق بهادار را دریافت نموده است.

در صورتی که وثیقه‌گذار شخص حقیقی باشد، سهامدار باید به صورت مراجعه حضوری به دفاتر اسناد رسمی جهت اخذ گواهی امضا یا با مراجعه به این شرکت جهت احراز هویت اقدام کنند.

به منظور توثیق اوراق بهادار، ضروری است در هنگام ارسال فرم درخواست، کارمزد معین توسط وثیقه‌گذار پرداخت و مستندات آن به همراه سایر مدارک به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی ارسال شود. در غیر این صورت عملیات توثیق انجام نمی‌شود و مراتب به متقاضی اطلاع داده می‌شود. میزان کارمزد در چارچوب سقف‌های اعلامی توسط سازمان تعیین و اعلام می‌شود.

در صورت تکمیل و ارسال مدارک مطابق مواد قبل، شرکت سپرده‌گذاری مرکزی نسبت به انتقال دارایی اوراق بهادار مورد درخواست توثیق، از کد مالکیت وثیقه‌گذار به کد وثیقه در پایگاه داده‌ها اقدام می‌کند.

پس از توثیق اوراق بهادار، شرکت سپرده‌گذاری مرکزی نتیجه اقدامات را به صورت کتبی به ناشر اوراق بهادار، وثیقه‌گذار و وثیقه‌گیر اطلاع می‌دهد. گواهینامه موقت اوراق بهادار وثیقه نزد شرکت سپرده‌گذاری مرکزی نگهداری می‌شود.

▣ توثیق سهام چه فوایدی دارد؟

احسان رضاپور، مدیرعامل شرکت مولدسازی و مدیریت دارایی تجارت، فراهم شدن امکان توثیق سهام را مثبت دانست و در این خصوص به سنا گفت: امکان فراهم شدن وثیقه‌گذاری سهام شرکت ها و انواع اوراق بهادار نزد بانک‌ها موضوعی است که از سال‌های پیش برای سهامداران عمده شرکت‌ها و سهامداران نهادی تا حدی وجود داشت؛ اما متاسفانه به رغم این که این نوع اوراق بهادار از نقد شوندگی بالایی برخوردار هستند به دلایل مختلف از سمت اشخاص حقیقی پذیرفته نشده و هنوز به عنوان یک وسیله موجه و کاربردی در نظام بانکی برای اشخاص حقیقی کاربرد زیادی ندارند.

وی افزود: البته ممکن است این اتفاق به دلیل نوسانات بازار سرمایه و ملاحظات و محدودیت‌هایی که در شبکه بانکی وجود دارد، پیش آمده باشد. در حال حاضر بواسطه نفوذی که بازار سرمایه در سال‌های اخیر بین مردم به دست آورده و به موجب آن اکنون گروه‌های زیادی از مردم به شکل‌های مختلف سهامدار شرکت‌ها محسوب می‌شوند، امکان استفاده و اقبال به استفاده از سهام به عنوان توثیق افزایش یافته است. رضاپور تصریح کرد: سهامداران برای تامین مالی های خود و گرفتن اعتبار و تسهیلات مختلف در نظام بانکی بعضا نیازمند وثیقه‌گذاری می‌شوند. در این روش، سهام شرکت های مختلف می‌تواند به میزان های مختلفی سپرده و وثیقه شود و آن میزان می تواند متناسب با اندازه تسهیلات و اعتباراتی مورد احتیاج فرد تخصیص پیدا کند؛ موضوعی که از نشانگر قابلیت ویژه توثیق توسط سهام است. این موضوع در سهام شرکت‌ها خیلی راحت‌تر اتفاق می افتد و می تواند سهام به نسبت متناسب تری با تسهیلات تخصیص پیدا کند.

▣ سهام را به جای ملک وثیقه کنید

این کارشناس بازارسرمایه ادامه داد: این موضوعی است که قطعا مورد توجه قرار می‌گیرد و حتی می تواند در گرایش بیشتر مردم به سهامداری هم اثرگذار باشد، زیرا در فضای عمومی جامعه و بین اشخاص حقیقی، یکی از انگیزه ها برای قرار دادن ملک در سبد دارایی‌ها استفاده از آن به عنوان وثیقه و ضمانت است؛ بنابراین با اضافه شدن این ویژگی به سهام شرکت ها و امکان استفاده از آن‌ها به عنوان ضمانت و وثیقه تمایل بیشتری برای سرمایه گذاری در سهام ایجاد خواهد شد؛ حتی این موضوع می تواند به گرایش افراد از سمت بازارهای دیگر به بازارسرمایه منجر شود.

رضاپور تصریح کرد: لازم است امکان توثیق قرار دادن، شامل گروه بیشتری از شرکت‌ها شود و محدود نباشد. مشکلی که پیش‌تر در این خصوص وجود داشت این بود که بانک‌ها یا موسسات اعتباری تعداد محدودی از سهام شرکت‌ها را که ویژگی‌های خاص و متمایزی داشتند برای توثیق می پذیرفتند (مانند شرکت های بزرگتر فلزی معدنی و پتروشیمی یا هلدینگ های بزرگ کشور).

وی اضافه کرد: این در حالی است که شرکت‌های زیادی وجود دارند که حتی ممکن است در بازار فرابورس مورد داد و ستد قرار بگیرند اما از ویژگی‌های پایداری، ثبات و سودآوری مناسبی هم برخوردار باشند. براین اساس به نظر می رسد در صورتی که آیین نامه خوبی در این خصوص تدوین شود و گروه زیادی از سهام شرکت‌ها را شامل شود، رویه بهتری باشد.

▣ سهام‌های بیشتری قابلیت توثیق پیدا کنند

این کارشناس بازار سرمایه اظهار کرد: به نظر می‌رسد اگر به میزان درصدی از ارزش روز سهام شرکت‌ها امکان وثیقه‌گذاری فراهم شود (این درصد می‌تواند برای بازارهای مختلف و بورس‌های مختلف متفاوت باشد)، اتفاق بهتری برای توثیق سهام است. درواقع مناسب‌تر است به جای محدود شدن توثیق به فقط سهام شرکت های بزرگ یا فقط نوع خاصی از بازار (مانند بازار اولیه بورس) این موضوع شامل جمیع سهام شرکت های عام بورسی باشد.

رضاپور بیان کرد: به تناسب طبقه بندی نمادها در بازارهای مختلف و به واسطه شرایط ریسک پذیری و شفافیت اطلاعاتشان ممکن است سهام مختلف دسته بندی شده و ارزش تضمین های متفاوتی داشته باشند. بنابراین از این طریق سهام شرکت هایی که در بازار پایه هم هستند می توانند به میزانی از درصد ارزش روز خود به عنوان وجه الزمان قرار بگیرند.

وی افزود: در مجموع چون سهام شرکت‌های سهامی عام پذیرفته شده در بورس به عنوان نقد شونده ترین دارایی‌ها محسوب می شوند، به نظر می رسد امکان توثیق از طریق سهام بتواند روی افزایش اعتبار بازارهای مالی و جذابیت‌های فرصت های سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه اثرگذار باشد.

توثیق سهام بهترین راه‌حل برای دارندگان سهام عدالت

یک کارشناس بازار سرمایه گفت: امکان فریز کردن سهام عدالت از طریق توثیق سهام و ارائه تسهیلات در قالب کارت‌های اعتباری باعث می‌شود تا دیگر آن فرد؛ فروشنده خود سهام عدالت نباشد. بدین ترتیب نگرانی ناشی از فشار فروش آزاد شدن سهام عدالت رفع و زمینه‌ساز آرامش در بازار سرمایه می‌شود. محمد پوردین با اشاره به اینکه وثیقه کردن سهام این روزها به بحث داغ و مورد توجه متولیان اقتصادی و بازار سرمایه تبدیل شده است به سنا گفت: از گذشته بحث وثیقه سهام در بازار سرمایه وجود داشته اما بسیار کم رنگ و به صورت موردی انجام می‌شد.

وی افزود: دلیل اصلی وثیقه کردن سهام، اخذ بسیار سریع و راحت تسهیلات بوده و به طور قطع می‌تواند مورد استقبال اهالی بازار سرمایه قرار گیرد.

پوردین با اشاره به برخی معایب این فرآیند، اظهار کرد: از جمله معایب این کار می‌توان به فشار مضاعف شخصیت‌های حقوقی روی برخی سهام خاص در بازدهی زمانی کوتاه اشاره کرد. به طوری که شخصیت حقوقی مورد نظر در اغلب اوقات، بانک بوده است. به گفته این کارشناس بازار سرمایه؛ با توجه به تسهیلات و اعتباراتی که بانک در اختیار شرکتی قرار می‌داد و آن شرکت در زمان سررسید، تسویه خود را انجام نمی‌داد، بانک به دلیل عجله در نقد کردن آن تسهیلات، اقدام به فروش آن سهم می‌کرد. پوردین افزود: با فروش آن سهم، فشار فروشی برای شرکت ایجاد و سهم به سمت و سوی منفی شدن هدایت می‌شد که امیدواریم در قوانین جدید، شاهد این اتفاقات نبوده و از تکرار این موضوع جلوگیری به عمل آید. وی ادامه داد: به دلیل استقبال احتمالی فعالان بازار سرمایه از وثیقه کردن سهام و اخذ تسهیلات و وام، نقدشوندگی کلی بازار و پویایی سبد سهام حقیقی‌ها و حقوقی‌ها کاهش می‌یابد. زیرا تا زمانی که تسهیلات مربوطه تسویه نشده، آن دارایی نزد سپرده‌گذاری مرکزی فریز شده و غیر قابل فروش و انتقال به غیر بوده و خود بخود سهام مورد نظر از دور خرید و فروش خارج و نقدشوندگی آن، پرتفوی شخصیت حقیقی و حقوقی را کاهش می‌دهد. این کارشناس بازار سرمایه خاطرنشان کرد: از وثیقه کردن سهام در دادگاه و همچنین سهام عدالتی که به عنوان یک کلاف سردرگم دولت‌های پیشن را سال‌ها به چالش کشیده بود و از سوی بازار سرمایه و به راحتی چالش مورد نظر حل شد، می‌توان استفاده کرد. پوردین گفت: با فریز کردن سهام عدالت از طریق توثیق سهام، این امکان برای فروشنده‌هایی که به طور عمده، عامه دارندگان سهام عدالت هستند، فراهم می‌شود که تسهیلاتی در قالب کارت‌های اعتباری دریافت کنند تا دیگر آن شخص فروشنده خود سهام عدالت نباشد و از تسهیلات آن کارت‌ها استفاده و بازار سرمایه با فشار فروش زیاد همراه نشود.

بورس به دنبال جبران عقب ماندگی

اگرچه بازار سرمایه متناسب با سایر بازارها رشد نکرده، اما هنوز در این بازار تحرکی مشاهده نمی شود. حسن رضایی پور، مدیرعامل کارگزاری هوشمند رابین(مدبر آسیا) در گفت وگو با بورس نیوز در این خصوص بیان کرد: بر اساس قانون به نام قانون تعادل بازارها، اگر افزایش یا کاهش در یک بازار رخ دهد، در سایر بازارها هم شاهد این فراز و فرود خواهیم بود. البته میزان افزایش یا کاهش هر بازار با توجه به نقدشوندگی و ریسک های آن بازار متفاوت خواهد بود. وی افزود: برای مثال در گذشته با توجه به آنکه نقدشوندگی بازار ارز و طلا بیش از سایر بازارها بود، هر اتفاقی به سرعت این دو بازار را تحت تاثیر قرار می داد و پس از بازار ارز و طلا، با یک وقفه زمانی بازار مسکن و بازار خودرو هم نسبت به رویدادها واکنش نشان می دادند و در نهایت بعد از ایجاد اطمینان نسبی، بازار سرمایه حرکت می کرد. با توجه به همین قانون، در ۱۰ سال گذشته شاهد رشد همگن تمامی بازارها بوده ایم. سرمایه‌گذارانی که این روزها نسبت به عدم رشد بازار سرمایه گلایه دارند یا معتقدند با سرمایه‌گذاری در این بازار از رشد سایر بازارها جا مانده اند، احتمالا نگاه کوتاه مدت به بازار سرمایه داشته یا در روزهای اوج بازار سرمایه وارد این بازار شده اند. اما به صورت کلی تمامی آمار و نمودار ها نشان می دهد در بلند مدت بازار سرمایه خود را به سایر بازارها رسانده است. این کارشناس بازار سرمایه در ادامه تصریح کرد: به نظر می‌رسد این روزها بازار سرمایه نسبت به سایر بازارها از رشد جا مانده و در کلیت این بازار یک عقب ماندگی وجود دارد. رضایی پور در معرفی گزینه‌های مناسب برای سرمایه گذاری گفت: در تمامی گروه‌های بازار می توان نمادهایی با پتانسیل بالاتر برای رشد پیدا کرد. البته با توجه به شرایط تحریمی، گروه های صادرات محور بازار سرمایه بیشترین عقب‌ماندگی را داشته و شرکتهای وارد کننده، بیشترین برابری را با سایر بازارها دارند.